

T.C

**SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BEYDAĞI GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ'NDE KALAN ÇOCUKLARIN
RESİMLERİNİN İNCELENMESİ**

Havva Zerrin ÖZKAYA

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Doç. Gökhan EKEN

Sivas-2019

BEYDAĞI GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ'NDE KALAN ÇOCUKLARIN
RESİMLERİNİN İNCELENMESİ

Havva Zerrin ÖZKAYA

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim
Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Tez Danışmanı
Doç. Gökhan EKEN

Sivas
Haziran 2019

KABUL VE ONAY

Havva Zerrin ÖZKAYA'nın hazırlamış olduğu "Beydağı Geçici Barınma Merkezinde Kalan Çocukların Resimlerinin İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 21.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, "Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Meyssem SAMSUN

(Jüri Başkanı)

Doç.Dr. Gökhan EKEN

(Danışman)

Doç.Dr. Bora ÖZEN

(Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../

Doç.Dr.Fatih KARAKUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu (Yönerge)'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

.../.../.....

Havva Zerrin ÖZKAYA

TEŞEKKÜR

Çalıőmamn her aşamasında maddi manevi yardımlarıyla beni destekleyen herkese teşekkür ederim. Öncelikle birikimleriyle ve çalışma disiplini ile çalıőmam boyunca daima beni iyiye yönlendirerek yardımcı olan değerli tez danıőmanım Doç. Gökhan Eken'e teőekkürleri bir borç bilirim.

Ayrıca lisansüstü öğrenimimin tüm aőamalarında gösterdiği sabır ve destekten dolayı eőim Ümit Özkaya'ya ve arkadaşım Zeynep Selva Battal'a teşekkür ederim.

ÖZET

ÖZKAYA, Havva Zerrin, Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde Kalan Çocukların Resimlerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas,2019

Bu tez çalışması, mülteci çocukların göç ettikten sonra farklı bir kültürel çevreye uyum sürecinde yaşadıkları durumun resimlerinden incelenmesi sürecini kapsamaktadır.

Çalışma Malatya ilinde bulunan Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde yaşayan mülteci çocukların yaş sınırlaması yapılmadan çizdikleri resimlerden oluşmaktadır. Çocukların hem çizip hem de yorumladığı resimler çalışmamızın asıl temasını oluşturmaktadır.

Sanat; bireyi anlamada ve anlatmada bir araç olmuştur. Çocukların geçmişten bugüne kadar olan serüvenlerinde yaşadıkları zorlukları, bize resimlerinde ki izlerle görme imkânı sağlamıştır. Yaşamış oldukları savaşın etkilerini ve önceki yaşamlarını resimlerinde ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler

Resim sanatı, Göç, Mültecilik, Resim ve Çocuk, Savaş

ABSTRACT

ÖZKAYA, Havva Zerrin,. The Examination of Pictures of the Children Who Stay in Beydağı Temporary Refuge Center, Master Thesis, Sivas, 2019

This thesis includes analyzing drawings of the refugee children in the process of adaptation to a different cultural environment after migration.

The study consists of the pictures of refugee children without age limitation living in Beydağı Temporary Accommodation Center in Malatya province. By the way of drawings of the children, it is requested to reach their inner worlds with the people, colors and objects they used in their drawings. Both the drawings and the interpretations of the children are the main theme of our study.

The art of painting, which has an important position in personality analysis provides different perspectives in the adventures of children from past to present. The best method to transfer the trauma they have experienced is; drawing and then reaching the inner worlds of children, which can not be expressed by itself. The impressive paintings and interpretations of the children in our study have allowed us to figure out their inner world.

Key Words

Pictorial Art, Migration, Refugee, Pictures and children, War

ÖNSÖZ

Çocukları anlamada görsel olmayan iletişimin büyük bir önemi vardır. Görsel iletişim çocuklar için daha fazla mesaj barındırabilir. Çocuk, kendisini dünya üzerinde konumlandırmayı öğrenirken, birçok evrelerden geçer ve bunu resim, oyun aracılığı ile gerçekleştirmeye çalışır.

Şüphesiz çoğu sanat dalının kendi içerisinde bir iç disiplini, anlamı, gayesi ve değeri vardır. Dünyanın ve varlıkların algılanmasında, yorumlanmasında, bireyin kendisini ifade etmesinde sanatın önemi büyüktür. Sanata ilişkin en önemli özellik anlatımdır. Kişinin iç dünyası, imgeleri, düşünceleri, hayalleri ve duyguları sanat ile görselleşir.

Çocuğun sanatsal faaliyetleri kendisini rahatlatmaya, yaratıcı, insani duygu ve düşüncelerinin gelişmesi üzerinde etkili olan önemli ve sonu olmayan bir kaynaktır. Bundan dolayı çocuk; resim çizme eylemi ile duygularını yansıtılabilir, olaylara karşı duygu ve düşüncelerini ifade edebilir. Yapılan resimler ise çocukların iç dünyasının bir yansıması şeklinde kabul edilmektedir. Tezimizde göçün çocuklar üzerindeki etkisini resim aracılığıyla anlamaya ve çözmeye yönelik öneriler sunmak temel savımızdır.

Çalışma, Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde kalan ortaokul düzeyinde farklı yaş aralıklarının da 23 kız, 21 erkek olmak üzere toplam 44 Suriyeli öğrenci ile yapılmıştır. Öğrencilerden resim yapması istenmiş ve resimler üzerinden tezimizin temel konusu aydınlatılmaya çalışılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZÜ.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER.....	x
RESİMLER.....	xi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi	3
1.4. Araştırmanın Alt Problemleri	3
1.5. Sayıltı	3
1.6. Sınırlılıklar	3
1.7. Araştırmanın Kavram Tanımları.....	3

BÖLÜM II

2. ÇOCUK VE RESİM

2.1. Resmin Tanımı.....	4
2.2. Çocuk Resimlerinin Özellikleri ve Önemi.....	5
2.3. Çocuk ve Resim	6
2.4. Sanatsal Gelişim Evreleri.....	6
2.4.1. Karalama Dönemi (2-4 yaş).....	7
2.3.2. Şema Öncesi Evre (4-7 yaş).....	9
2.3.3. Şematik Evre (7-9 yaş).....	10

2.3.4. Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi (9-12).....	11
2.3.5. Görünürde Doğalcılık Dönemi (12-14)	12
2.4. Çocuk Resimlerinde Renkler	13
2.4.1. Rengin Kullanılışı	15
2.5. Çocuk Resimlerinde Detay ve Figürlerin Anlamları	16
2.5.1. Çizimi Yarım Bırakılmış Uzunlar.....	19
2.6. Ekolojik Sistem Kuramı.....	19

BÖLÜM III

3. BEYDAĞI GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ

3.1. Göçün Çocuklar Üzerindeki Etkisi.....	24
3.2. Kamptaki Rekreasyon Süreci.....	25
3.3. Mülteci Çocukların Resimlerinin İncelenmesi	26

BÖLÜM IV

4. YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Yöntemi	62
4.2. Araştırmanın Modeli.....	62
4.3. Evren ve Örneklem	62
4.4. Verileri Toplama Teknikleri	62
4.5. Verilerin Analizi	63

BÖLÜM V

5. BULGULAR VE YORUM

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA	68
7.1. İnternet Kaynakları	71
EKLER	72

ŞEKİLLER

Şekil 1. Düzensiz Karalama Dönemi Resim Örneği.....	7
Şekil 2. Kontrollü Karalama Dönemi Resim Örneği.....	8
Şekil 3. Adlandırma Dönemi Resim Örneği.....	8
Şekil 4. Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı	20

RESİMLER

Resim 1. Şema Öncesi Evre Resim Örneği	10
Resim 2. Şematik Evre Çocuk Resim Örneği.....	11
Resim 3. Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi Resim Örneği	12
Resim 4. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	27
Resim 5. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	28
Resim 6. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	29
Resim 7. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	30
Resim 8. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	31
Resim 9. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	32
Resim 10. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	33
Resim 11. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	34
Resim 12. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm	35
Resim 13. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	37
Resim 14. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm	38
Resim 15. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	39
Resim 16. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	40
Resim 17. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	41
Resim 18. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	42
Resim 19. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	43
Resim 20. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	44
Resim 21. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	45
Resim 22. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	46
Resim 23. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	47
Resim 24. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	48

Resim 25. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	49
Resim 26. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	50
Resim 27. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	51
Resim 28. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	52
Resim 29. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm.....	53
Resim 30. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	54
Resim 31. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	55
Resim 32. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	56
Resim 33. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	57
Resim 34. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	58
Resim 35. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	59
Resim 36. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	60
Resim 37. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm.....	61

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Resim sanatı; bazı düşüncelerin, amaçların, durumların, olayların; beceri ve hayal gücünü kullanarak anlatılmasına ve başka insanlara iletilmesine yönelik yaratıcı insan faaliyetidir. Resim sanatının bu çok yönlü oluşundan faydalanılarak bireylerin çizdikleri resimler incelenip analiz edilerek insanların psikizmine girilebilir (Arıcı, 2010: 15).

Günümüzde uğraş alanı insan olan birçok bilim dalı birbiriyle iletişim içerisindedir. Sanatta geçmişten günümüze kadar farklı alanlarla ilişki içerisinde olmuştur. Bu ilişkilerden biri de kuşkusuz psikoloji bilimi ile olanıdır. Psikolojinin bir bilim dalı olarak kabul görmesiyle birlikte sanatın da tanımı, yorumu önemli ölçüde değişime uğramıştır. Psikolojide resim insanın kendini ifade etme aracı olarak görülmüş ve bu alanda birçok çalışma yapılmıştır.

Elli yıldan fazla bir süredir sanat eğitiminin çocuk üzerindeki etkisini inceleyen, bilişsel yaklaşım, psikolojik yaklaşım ve öz gelişim yaklaşımı olmak üzere çeşitli görüşler bulunmaktadır. Psikolojik yaklaşıma göre sanat, çocukların iç dünyalarının aynası olarak görülmektedir. Bilişsel yaklaşımdaysa, sanatı çocukların dünya hakkındaki genel bilgilerinin yapısı olarak değerlendirirken, son yaklaşımda sanat eğitimi çocukların öz gelişimlerini anlatmakta ve çocukların içinde yaşamış oldukları çevreyle kendileri arasındaki ilişkiyi anlayabilmelerini, kendilerini ifade edebilmelerini ve çevreyle iletişim kurabilmelerini içermektedir (Ulutaş ve Ersoy, 2004: 2).

Sanat, çocukların dünya hakkındaki bilgilerinin ifadesi olduğu gibi, genellikle farkında olmadan duygularının, düşüncelerinin ve isteklerinin de bir ifadesi olmaktadır. Dolayısıyla çocukların çalışmalarına dışarıdan müdahale edilmesi çocuğun kendini ifade etmesini sınırlamaktadır.

Sanat çocuğun kendini özgürce ifade edebildiği bir ortamdır. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde ve özgür düşünmesinde önemli rol oynar.

Sanat eğitiminin çocukların kendilerini ve dünyayı yaratıcı bir biçimde algılama kabiliyetlerini arttırmak gibi birçok amacı bulunmaktadır.

Sanat eğitimi, özgür, barışçı, insancıl, yaratıcı, toplumu ile bütünleşmiş, değişen şartlara göre kendini yenileyebilen, geleceğin izlerini yansıtan çocukların yetişmesi için vazgeçilmez bir dünyadır (S. Buyurgan ve U. Buyurgan, 2001: 12-13). Çocukların yoğun olan yaratıcılık ve estetik duygularının erken yaşlarda desteklenmesi ilerleyen yaşlarda yaratıcı, üretken ve etraflarındaki güzellikleri algılayan bireyler olabilmelerini sağlamaktadır.

Dolayısıyla bu çalışmada Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde kalan Suriyeli mülteci çocukların resimleri incelenerek yaşadıkları çevrenin, ailenin, okulun ve içinde buldukları durumun etkileri araştırılarak sonuçları ortaya koyulmuştur. Bu verilere göre izlenmesi gereken yöntem ve buna göre çıkan eksiklere çözüm önerisi bulmak adına önerilerde bulunulmuştur.

1.1. Problem Durumu

Çocukların çizdikleri resimler, yaşadıkları sosyal çevrenin üzerlerindeki etkilerinin belirlenmesinde yardımcı olarak kullanılabilir. Çizdiği resimlerde bulunduğu çevrenin özelliklerini veya geçmişte yaşadığı anıları resmedebilir. Çocuk bu çalışmada, yaşantılarını kullanmış olduğu renk ve biçimlerle resimlerinde ifade etmektedir. Çocukların yapmış olduğu resimlere bakılarak cinsiyet farklılıkları, aile fertlerinin sosyal ilişkileri, sosyokültürel farklılıklar, davranış sorunları gibi pek çok konu incelenebilir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde kalan Suriyeli çocukların resimlerini değerlendirme amacı taşımaktadır. Farklı coğrafyalarda ve farklı kültürel çevrede büyüyen bu çocuklarda bütün bu algısal yaratıcı süreçte değişen çevresel özelliklerin etkisinin resimlerindeki betimlemelerini incelemek amaçlanmaktadır.

2011 yılında başlayan göç hareketliliği ile ülkemize sığınan Suriyeli mülteci çocuklarının seçilmesindeki amaç çocukların, değişen çevresel şartların ve uyum sürecinde yaşadıkları sorunların, iletişim problemlerinin resim aracılığı ile incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

Çocuk çizdiği resimlerde ne anlatmak istemiştir?

1.4. Araştırmanın Alt Problemleri

Çocukların resimlerinde kullandıkları renklerin ruh halleriyle ilişkisi nedir?

Çocukların resimlerinde çevresel etkilerin izleri var mıdır?

Resimlerde sosyal ve kültürel çevrelerinden izler var mı?

1.5. Sayılı

Suriye'deki göç hareketliliği sonucu ölkemize sığınan mülteci ailelerinin çocuklarında psikolojilerini etkileyen olayların resimlerinde ki yansımaları belirlemek varsayımına dayanmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde kalan ortaokul düzeyindeki farklı yaş aralığında ki 23 kız 21 erkek olmak üzere toplamda 44 Suriyeli çocuğun çizdikleri resimlerle sınırlıdır.

1.7. Araştırmanın Kavram Tanımları

Pşisizm: Bir bütünü ilgilendiren ruhsal olaylar bütününe verilen addır.

Psikanalitik: Bilinçaltındaki isteklerin ifade edilmesidir.

Projektif test: "Projektif" kelimesi "yansıma" anlamına gelmektedir. Uyarıcı olarak resimlerden, mürekkep lekelerinden, tamamlanmamış cümlelerden yararlanılarak oluşturulan testlerdir.

BÖLÜM II

2. ÇOCUK VE RESİM

2.1. Resmin Tanımı

Resim, yetişkin bireylere göre sözel ifade gücünü yaşayan çocukların temsili iç dünyasını anlamada etkili olan, alternatif bir yol olarak tanımlanmaktadır (Akgün ve Ergül, 2015: 210).

Resim; çizgilerin, biçimin ve renklerin uygun kompozisyonla görsellik kazandığı özgün bir eserdir. Çocuk resim çizerken bu biçimsel tasarımlar dışında sevincini, üzüntüsünü, hayallerini de aktarmaktadır.

Çocuklar için resim yapmak hem bir süreç hem de yaratmaktır. En basitinden resim yapmak şekiller, biçimler ve imgelerin çizgilerle anlatımıdır. Genellikle bir tür çizim aracını kâğıt üstünde iz bırakacak biçimde kullanmaktır; kumda parmakla, hatta havada bile resim yapılabilir (Malchiodi, 2005: 53).

Çocuk için resim yapmak imgesel olan bir tür oyundur. Bu oyun içerisinde çocuğun ortaya koymaya çalıştığı şey onun düşünsel ve duygusal hayatıyla alakalı imgelerdir. Çocuğun adaptasyon sağlaması gereken nesnel ve toplumsal gerçekler dünyası ile çelişkileri, istekleri, sevinç ve çekingenlikleri ile bir iç dünyası vardır. Birinciyi ortak anlatım şekli olan konuşmayla ifade edebilen çocuk ikinciyi bu tarzda anlatamayabilir. Bundan dolayı çocuk çizdiği resimlerle bir dışavurum aracı geliştirir. Çocuğun yapmış olduğu ilk resimler çocuk sanatı olarak adlandırılmaktadır. Bu ilk kendiliğinden oluşmuş olan simgesel ifade çevreyi ve toplumu yani nesnel gerçekleri benimseme biçimiyle çocuğun “ego” sunun dışı vurmasının bileşkesinden başka bir şey değildir (Akalm ve Üstündağ, 2012: 75-76).

Serbest resim faaliyetlerinde çocuğun kâğıdı kullanma şekli, resimdeki kompozisyon ve kullanılan renkler, uzmanlar için anlamlı olgulardır. Çünkü çocuk, resim yaptığı sırada kendisini özgür bir oyun ortamında hissettiği için bütün davranışları kendiliğinden ve doğaldır. Bu doğal ortam çocuğu izleyen gözlemciye onun gerçek duygularından haberdar olma imkanı sağlar. Bütün bunlara rağmen, çocuğun neyi nasıl gördüğü çok önemli olmakla beraber yeterli değildir.

2.2. Çocuk Resimlerinin Özellikleri ve Önemi

Çocuk resimlerinde bulunan özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Çocuk resim çalışması duygusal yaşantılarla doludur.
- 2- Resim, düş gücünün ilk tetikleyici gücü aracılığıyla meydana gelir.
- 3- Çocuğun izlenimleri ve yaşantıları yapmış olduğu resmi etkilemektedir ve farklılık göstermektedir.
- 4- Çocuğun resim yaparken kullandığı renkler onun duygusal yapısı hakkında ipucu verir.
- 5- Karalama evresinde dahi çocuklar kendi aktif hareketlerinden büyük zevk alırlar.
- 6- Çocuk betimleyici düşündür. Onun bu özelliği kendini resimle ifade etmede iç dünyası daha baskın çıkar.
- 7- Çocukların resimlerindeki yerleştirme sistemi garip bir biçimde subjektiftir. Ben merkezlidir.
- 8- Yaşantıların yansımada zaman ve mekân iç içe girmiştir.
- 9- Bu betimleyici ve plastik dünya çocukların gelişimlerinde tekrar ortaya çıkmaz. Bu olay bireysel ve bir defaya özgüdür (Szapponos, 1992: 27).

Bunun sonucunda kendini, düşüncelerini, çevresini anlatacak ya da yazacak sözcük dağarcığına sahip olmayan çocuk için resim yapmak kendini ifade etme aracıdır. Bu nedenle okulöncesi dönemde resim yapmak çocuk için son derece önemlidir. Çocukların resimlerinde keşfettiğimiz bu olağanüstülük, çocuklar resimleri hakkında konuştuklarında da ortaya çıkar. Bu konuşmalar kısaca şöyle özetlenebilir.

- 1- Çocukların kendi resimleri hakkında yaptıkları analizler duygusal nitelikte ve heyecanlıdır.
- 2- Resimlerinde ele aldıkları konular yaşantıları ile bağlantılıdır.
- 3- Renk kullanırken müthiş zevk alırlar.
- 4- Çocuk resminde soyutlaştırma kabul görür.
- 5- Figürlerdeki mimikler son derece canlıdır.
- 6- Çocuk yaşadığı bir yaşantıyı resimlerle ifade etme isteği içindedir.
- 7- Çocuklar resimleri hakkında orijinal öyküler anlatırlar ve orijinal sorular sorarlar (İlhan Çakır, 1995: 61).

2.3. Çocuk ve Resim

Çocuk resimleri ile ilgilenen bilim insanları “çocuklar bildiklerini mi yoksa gördüklerini mi çizer?” konusunda incelemeler yapmışlardır. Çocuk resminde görülen bazı ifadeler bazı bilim insanlarını “çocuklar bildiklerini çizer” sonucuna götürmüştür. Çocukların resimlerinde rastlanan bir nesnenin görünmeyen taraflarının gösterilmesi, bir evin veya bir arabanın içinin de gösterilerek yapılması bu görüşü desteklemektedir. Çocuklar resimlerinde bakış açısı ne yönden olursa olsun “ben bunu biliyorum” dercesine çizdikleri nesnelere bildikleri tüm özelliklerini göstermektedirler. Zamanla çocuk olgunlaştıkça, bildiklerine gördüklerini, gördüklerine ise bildiklerini eklemeye başlamaktadır. Karşılaştıklarından çıkardığı anlamlar zaman içerisinde zenginleşmekte ve geçirdiği her yaşantının bunda rol oynadığı görülmektedir. Çocuklar bir şeyin ne olduğunu, ne işe yaradığını anlamakta her geçen gün biraz daha olgunlaşmakta ve günden güne daha fazla ön bilgiye ve ipucuna ihtiyaç duymaya başlamaktadır (S. Buyurgan ve U. Buyurgan, 2001: 304).

21. Yüzyılın başlarında, kişinin içindeki duyguları anlayabilmenin en iyi yönteminin resim çizdirmek olduğu anlaşılmış ve projektif teknikler önem kazanmıştır. Bu teknikler yetişkinlerden ziyade çocuklar için kullanılmış ve onların genel gelişimi ve sanatsal gelişimleri arasında bağlantı kurulmuştur. Her çocuğun resimlerde kendini ifade edişi farklıdır. Bu farklılıklardan yola çıkılarak çocuk resimleri analiz edilmiş ve erişilen veriler, sanatsal gelişim evreleri gibi teorilerin oluşturulmasında kullanılmıştır. (Kutluer, 2015: 407)

2.4. Sanatsal Gelişim Evreleri

Sanatsal gelişim evreleri ilk olarak 1905 yılında Kersheiner’in Almanya’da binlerce çocuğun, çizmiş oldukları resimlerinin incelemesi ve yaşları da göz önünde bulundurularak beş kategoriye ayrılması sonucu ortaya çıkmıştır. Daha sonra 1947 yılında Viktor Lowenfeld’in kurduğu evre teorisine “Sanatsal Gelişim Evreleri” adı verilmiştir (Arıcı, 2010: 17).

Sanatsal Gelişim Evrelerinin yaşlara göre sıralaması şu şekildedir:

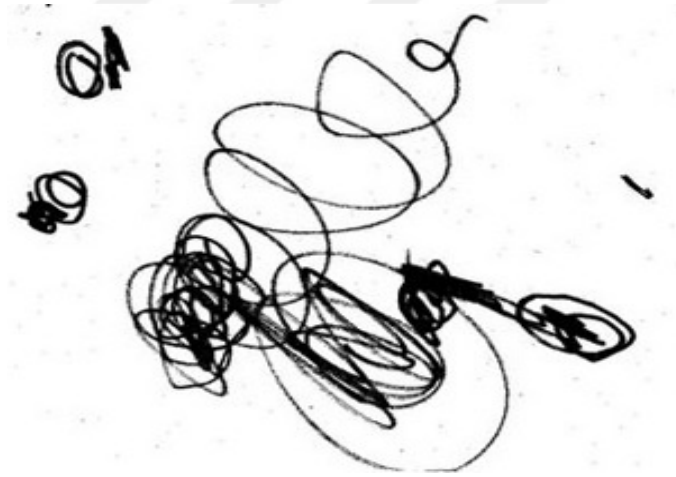
- ✓ Karalama Evresi (2–4 yaş)
- ✓ Şema Öncesi Evre (4–7 yaş)
- ✓ Şematik Evre (7–9 yaş)

- ✓ Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi (9-12)
- ✓ Görünürde Doğalcılık Dönemi (12-14)

2.4.1. Karalama Dönemi (2-4 yaş)

Bu aşamada olan çocuklar, taklit, bellek ve düşünceyi kullanmaya başlayarak zamanla çevresinde olup bitenlerin farkına varmaya başlar. “Piaget bilişsel gelişim kuramında doğumundan iki yaşına kadar olan dönemi devim-duyusal dönem” diye adlandırır. Bu dönemde çocuklar; taklit, bellek ve düşünceyi kullanmayı öğrenir; zamanla refleks düzeyindeki davranışlardan istemli davranış düzeyine geçişi sağlar” (Yolcu, 2009: 35). Genelde çocukta bu evre oyun amaçlıdır. Çocuk; kalemi istediği gibi tutar ve hiç kaldırmadan dairesel hareketlerle basit ve tamamlanmamış figürler çizer. Bu evre 3 ayrı alt başlık altında toplanmıştır (Kutluer, 2015: 406).

Düzensiz Karalama Dönemi: Çocuğun gelişi güzel çizimlerinden oluşan dönemdir. Bu çizimler 10-12. aylarda kendini gösterir 18. aydan sonrada daha sağlıklı çizimler ortaya çıkar (Kutluer, 2015: 406).

Şekil 1. Düzensiz Karalama Dönemi Resim Örneği (<http://www.odtu-kyod.k12.tr>, 2019)

Kontrollü Karalama Dönemi: Başta düzensiz karalamalarla kendini gösteren çizimlerden daha bilinçli çizimlere geçiş dönemidir. Çocuk bu dönemde kalemi daha iyi kavrar birbirini tekrar eden şekiller çizmeye başlar. Yuvarlak şekiller ortaya çıkar (Kutluer, 2015: 406).

Şekil 2. Kontrollü Karalama Dönemi Resim Örneği (<http://www.odtu-kyod.k12.tr>, 2019)

Adlandırma Dönemi: Çocuklar, yapmış oldukları karalamaları bir nesne veya obje olarak isimlendirmeye başlar. Çocukların bu tarz davranışları önemli bir gelişmedir. Bu, onların şekillerle alakalı düşünmeye başladıklarını göstermektedir. Çevrelerindeki ortamla ilişki kurarlar, şekillerin yapılarını algırlar. Bazı geometrik formları bir nesne ya da bir insan figürü olarak adlandırırılar (Artut, 2004: 226).

Şekil 3. Adlandırma Dönemi Resim Örneği (<http://www.odtu-kyod.k12.tr>, 2019)

2.3.2. Şema Öncesi Evre (4–7 yaş)

Karalama evresinden şema öncesi evreye geçişte ilk göze çarpan çalışmalar, insan figürleri olmaktadır. Bu evrede en önemli bölge kafadır. Çocuk çizdiği yuvarlağın içerisine basit biçimde kaş, göz ve ağız yerleştirir. Bu evrede çocukta canlandırma isteği ortaya çıkar. Genellikle 4 yaş sonrasında tanımlanabilecek resimler görülebilir. Ancak cisimlerin mekân ile bağlantısı bulunmamaktadır. Renkleri gerçek renklerinin dışında boyamayı tercih etseler de, gerçek renginde boyadıkları nesnelere vardır. Genellikle daha parlak renkleri tercih ederler (Artut, 2004: 31).

“Lowenfeld bu gelişim aşamasında çocuğun yeni kavramlar peşinde olduğunu, dolayısıyla canlandırdığı simgelerin de durmadan değiştiğini ifade etmektedir. Bir gün çizdiği insan figürüyle başka bir gün çizeceği insan figürü birbirinden farklıdır. Doğal olarak, bu sadece insan figürü için değil, ayrıca ev ve ağaç figürleri için de geçerli olmaktadır” (Yavuzer, 2005: 45).

5 yaş çocuklarının çoğu genelde bir kafa ya da bir gövde çizerler. Kafada gözler, bir ağız ve bir burun olur, kollar ve bacaklar ise artık gövdeden çıkar. Çoğunlukla yüzler önden görünümüleriyle çizilirler, ifadesizdirler. İlerleyen yaşlarda boyun, parmaklar, gözbebekleri ve kulaklar gibi nitelikler eklenir. Tek boyutlu olan yüz, iki boyutluluk niteliğine erişir ve gövdenin çeşitli bölümleri arasındaki oran değişir. Çocukların yaptıkları resimler duygularının ve çevre algılamalarının sadece bir kaydından ibaret değildir, bunlar aynı zamanda yetişkinin çocuğu daha iyi anlayabilmesi için birer araçtır. Çizdiği resimlerde coşkusal olarak bağ kurduğu şeyleri abartılmış olarak gösterir. Çoğu zaman çocuk içinden geldiği şekilde boyama yapar, çizer ya da malzemeleri kullanır (Yavuzer, 2005: 42).

Resim 1. Şema Öncesi Evre Resim Örneği¹

2.3.3. Şematik Evre (7-9 yaş)

Küçük çocuklar çok fazla denemeler sonrasında, insan ve çevresi hakkında belirli görüşlere sahip olurlar. Bu görüşleri resimlerine belirli şemalar şeklinde yansıtırlar. Yaklaşık 7 yaşlarında başlayan ve şekil kavramının gerçekleştiği bu evredeki kimi çocukların şemaları oldukça zengin bir kavramken, kimisinininki de zayıf bir kavram olabilir.

Bu dönemde cisimler mekânsal ilişki içinde sunulur. Çocuk artık her şey yerin üstünde mantıksal düşüncesiyle cisimleri toprak ya da zemine göre ayarlar. Çocuk çevreye yönelim içinde olur ve çizdiği kavramları çevresinden seçmeye başlar. Şayet resimde farklı nesnelere oluşmuş bir şema varsa bu çocuğun çevresindeki zenginliğini gösterir. Çocuk bu evredeki insan figürü çizimlerindeyse belirli, bilinen bazı sembolleri kullanır ve beden kısmını kendi aktif bilgisi ölçüsünde betimler. Resimde sadece baş, gövde, kollar ve bacaklar değil; gözler, burun, ağız gibi organlarda olmalıdır. Aynı zamanda bu dönemde gözlerin ağızdan, ağızda burundan farklı olması, saçların ve boynun çizilmesi beklenmektedir. Özellikle çocuk, resmine eller hatta parmaklar ve ayaklar için de farklı semboller ekler. Genellikle gövde çizmek yerine elbise çizerler, bu dönem çocuklarının çizdiği resimlerin genel şeması bu parçaların pek çoğunu kapsar (Kutluer, 2015: 406).

¹ Beydağı Geçici Barınma Merkezin'de yaşayan Şema Öncesi Evre (4-7 yaş)'de ki çocuğun çizmiş olduğu resim

Lowenfeld, bu dönemi ‘şema’ ya da ‘şematik devre’ diye tanımlamıştır. Daha sonraki birçok araştırmacı ve yazar Lowenfeld’in adlandırmasını benimsemiştir (San, 1977: 97). Şema çocuğun ifade aracıdır. Şematik çizimde nesnelere belli ayırt edici özellikleri ön plandadır. Bu dönem resimleri oldukça sade ve özdür, taslak şekiller ve tekrarlar görülür (Aksöz, 2010: 17).

Resim 2. Şematik Evre Çocuk Resim Örneği²

2.3.4. Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi (9-12)

Bu dönemde çocuk toplumun bir ferdi olduğunun farkındadır ve bu farkındalığı çizimlerine aksettirir. Çocuğun bu evredeki en büyük gereksinimi kendi kimliğini bulmaktır. Çocuk resmini göstermekten ve dile getirmekten hoşlanmaz.

Daha detaylı çizgilerle beraber artık grup şeklinde insanlar ve cinsiyete göre farklılıklar görülür. Erkek çocukları çoğunlukla araba, uçak ve tren gibi şeyler çizerken, kız çocukları; kadın yüzü, elbiseler, evler gibi şeyler resmederler. Fiziksel, zihinsel ve duygusal büyüme sonucunda artık daha önceki yaşlarda kullandıkları üslup onları doyurmaz (Arıcı, 2010: 19). Bu dönemdeki resimlerde, insan figürünün fiziksel açıdan bir eksikliği bulunmamaktadır. Şematik evredeki geometrik çözümler, yerini daha gerçekçi şekillere bırakmaktadır (Kutluer, 2015: 407).

² Beydağı Geçici Barınma Merkezin’de yaşayan Şematik Evre (7-9 yaş)’de ki çocuğun çizmiş olduğu resim

Çocuklarda 11 yaş temel sanat becerilerine geçiş evresi olarak görülebilir. Bu evrede çocuklarda perspektif oran-orantı tam anlamıyla oturmamıştır. Yaşadığı sosyal yapı içerisinde merak duygusu, araştırma ve keşif duygusu sağlıklı bir biçimde giderildiğinde çocuk kendisinden daha emin ve yaratıcı olacaktır. Bunun için çocuk sanatsal ya da diğer alanlarda yaptığı her işte cesaretlendirilmeli ve desteklenmelidir. Ama yönlendirmek ve müdahale etmekten kaçınılmalıdır (Aksöz, 2010: 18).

Resim 3. Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi Resim Örneği³

2.3.5. Görünürde Doğalcılık Dönemi (12-14)

Bu dönemdeki çocuk için önemli olan, “doğruyu çizmektir”. Resimlerinde “detayların” ciddiyet arz ettiği, olayların sebep-sonuç ilişkisi içinde düşünülmeyle başladığı dönemdir. Bu evre ergenlikle bağdaşmaktadır, dolayısıyla cinsel öğelerin resimlerde ciddi şekilde belirginleştiği söylenebilir. Oranlarda boyutla beraber derinlik de sağlıklı bir biçimde verilmeye başlanır. Renklerin artık doğru biçimde kullanıldığı göze çarpar. Nesnelere perspektif ve orantılıdır. Bu evrenin en temel özelliği realizmin gözle görülür tarzda artmasıdır. Kadın, erkek, genç, yaşlı çizimleri, cinsiyet farklılığı, taban ve ufuk çizgileri netlik kazanır. Estetik kaygı ve renk uyumu kendini gösterir (Halmatov, 2017: 19).

³ Beydağı Geçici Barınma Merkezin’de yaşayan Gerçeklik (Gruplaşma) Dönemi (9-12 yaş)’nde ki çocuğun çizmiş olduğu resim

Çocuklar bu dönemde daha meraklı ve gözlemci olduklarından, resimlerinde büyük oranda gelişmeler belirmeye başlar. Bu yaşa kadar resimlerde gözlenen “erkek kıyafeti”, “kadın kıyafeti” imgeleri, yerini daha objektif çizimlere bırakır. Artık kıyafetlerdeki kırıksıklıklar, objelerdeki ışık-gölge değerleri “algılanmıştır” ve bu algılamalar resimlere de yansır (Lowenfeld ve Brittain, 1964: 113).

2.4. Çocuk Resimlerinde Renkler

Çocuk resimlerinde renk, büyüklerin görüş ve anlayışlarından farklıdır. Çocuklar sarı, kırmızı, mavi gibi keskin ve göze çarpan renkleri çok severler. Renklere karşı ilgi, renkler karşısında duyulan keyif çocuğun başlıca zevklerindenidir. Çocukların renk evrimine ilgi duydukları konusunda şüphe yoktur. Ancak her çocuk her renge karşı aynı ilgiyi göstermez. Çocuğun dış dünyayı keşfetmek için kullanabileceği en gelişmiş duyu organı gözüdür ve dış dünyadaki olayları daha çok görerek keşfetmektedir. Bundan dolayı çocukta öğrenme gördüğünü taklit etmedir (Can, 1997: 47).

Çocuklar resimlerinde renkleri kullanırken çoğunlukla estetik durması açısından süsleme amaçlı boyarlar ya da etraftan gördüğü nesnelere doğal renklerine boyarlar. Örneğin güneşi sarı, ağacı yeşil olarak renklendirirler. Renklendirme konusunda çocuklarda genelde kişisel farklılıklar görülmektedir.

Renklerin insan ruhunda yarattığı ilk etkinin soğukluk ve sıcaklık etkisi olduğu ispatlanmıştır. Sarıya yakın renkler sıcak, maviye yakın renkler ise soğuk etki yaratırlar. Sıcak etki yaratan renkler insana yaklaşır, soğuk etki yaratan renkler ise uzaklaşır (Erbaş 1996: 89-90).

Uzmanların yapmış oldukları araştırmalara göre kırmızı rengi daha sık kullanan veya bütün sayfayı kırmızıya boyayan çocuklar ifade etmek istedikleri duyguları hakkında kendilerini ele vermektedirler. Bu çocuklar çoğunlukla saldırgan ve iddiacı tavırlarıyla kendilerini belli etmektedirler. Benzer şekilde yapılan incelemelerde kızların renk seçimine erkeklerden daha çok önem verdikleri sonucuna erişmişlerdir. Kimi çocukların kırmızı, sarı ve turuncu gibi sıcak renkleri çoğunlukla kullanmalarına karşın, kimisinin de siyah, mavi, yeşil veya kahverengi gibi soğuk renkleri seçtiklerini göstermektedir. İncelemelerini renk üzerine yoğunlaştıran araştırmacılar, sıcak renkleri seçen çocukların genellikle, sevecen, uyumlu ve işbirliğine önem veren kişiler oldukları, kırmızı rengi seçen çocukların ise; çekingen, güçlkle kontrol edilebilen ve uyumsuz tavırlarıyla belirginleşen çocuklar olduklarını belirtmektedirler (Yavuzer, 2005: 38).

Siyah: Işığın yokluğunda ortaya çıkar ve diğer tüm renkleri absorbe eder. Gizlilik, sırlarla ve bilinmeyenlerle ilgili bir renktir. Bu yönüyle gizemli bir hava estirir. Siyah renk, kişinin kendi ve dış dünyası arasında bir bariyer yaratır, duygularını ve hislerini korurken rahatlık sağlar. Siyah örtücüdür, kırılganlıkları ve kendine güvensizliği gizler. Bununla beraber, siyah çoğunlukla ölümün ve matemin rengidir, tarih boyunca ölüm korkusunu simgeler. Siyahın tonu olan gri ise kaçıışı, içe kapanıklığı ve karamsarlığı simgelemektedir (Güvenç, 2005: 31-32).

Beyaz: Bütün renklerin pozitif ve negatiflerini temsil eder ve bu özelliği ile renkler arasında bir denge unsurudur. Temel özelliği eşitlik, adalet, tarafsızlık ve bağımsızlıktır.

Beyaz onaylayıcı, umut dağıtıcı, işbirliğine yakın ve derleyip toparlar. Destekleyen ve teselli eden tarafla herkese yardım elini uzatır. Mutlu bir geleceği özendirir, kötülük barındırmaz. Beyaz her zaman temiz, masum ve suçsuzdur. Daima olumlu düşünceleri destekler; başarı, aydınlık, geniş ve ferah dalga yayar (Arda 1999: 38).

Mavi: Bu renk güven, sorumluluk, dürüstlük veya sadakati temsil etmektedir. Maviden açık maviye doğru daha fazla özgürlük hissettirir. Birebir iletişimi özellikle de sözlü iletişimi temsil eder. Bireyin kendini ifade etmesini, ihtiyaçları ve istekleri iletme kabiliyetini artırır. Soğuk renk gurubunda ele alındığı için kendi gibi soğuk ve pastel tonlarda ki renklerle uyum içerisindedir. Çok açık mavi soğuğu ve buzlu çağrıştırdığı için kişide yalnızlık duygusu yaratır (Akalin ve Üstündağ, 2012: 80).

Kırmızı: Kırmızı renk skalasında titreşimi en güçlü ve en dinamik olan renktir. Harekete geçirme, gerginlik ve tansiyon yükseltici gibi etkiler yaratmaktadır. Aynı zamanda kırmızı renk, doğada en çok gül ve ateşi simgelemektedir. Kırmızı, heyecan ve titreşim yarattığı için çoğu ülkelerin bayraklarında tercih edilen renk olarak görülmektedir (Artut, 2004: 48).

Kırmızı klasik sanatta ve ilk çağ sanatlarında çok kullanılmıştır. Bazı toplumlar kırmızıyı yurtseverlik duygularını tetikleyen, bazıları eşitlik ve özgürlük sembolü olarak kabul etmişlerdir. Bazı toplumlardaysa saltanatın ve iktidarın sembolü olarak görüldüğünden asilzadelerin, generallerin, hanların, imparatorların ve padişahların rengi olmuştur. Üst düzey din adamları da bu rengi tercih etmişlerdir. Bu nedenle imparatorlar özellikle kırmızı giysiler içinde olduklarından, sıradan insanların bu rengi kullanmalarını yasaklamışlardır (Wills, 1984: 123).

Sarı: Sarı en parlak ana renktir. Güneşin parlaklığının simgesi sayılmıştır. Altın sarısı iyilik ifadesidir ve yükseliş anlamında kullanılmıştır. İlkel toplumlarda sonsuz yaşamı simgelemektedir. Altının paslanmazlığı, bozulmazlığı, karışmazlığı, dinsel inanışlarda sarıyla anlatılmıştır. Altın sarısı Tibet’te kutsal renk kabul edilmiş ve altın parlaklığını asla yitirmez, daima temiz ve saftır (Kandinsky, 1993: 57).

Eski çağlarda yaşayan insanlara göre, sarı yaşamın canlılık ilkesini temsil etmektedir. İnsanların sarıdan anladıkları ile sararmaktan anladıkları farklı şeylerdir. Sararma ile daha çok hastalıklar akla geldiğinden bir hüznün, bir acı ve bedensel rahatsızlık düşünülür. Bulaşıcı hastalıklar hep sarı çağrışırlar. Somut olarak sarı flama ve sarı bayraklarla ifade edilirler, böylece insanlar hastalık tehlikesi bulunan bölgelerden uzak tutulmaya çalışılırlar (Gökaydın,1990: 76).

Yeşil: Yeşil renk tabiatın sembolüdür. İlkbaharda yeni çıkan çimenlerin solgun yeşilinden tutun, doğanın ormanlarında tomurcuklanan yaprakların derin yeşiline kadar pozitif yüzüyle yeşil yatıştırıcı, iyileştirici, huzurlu ve sakindir. Bedensel veya zihinsel yönden yorgun ve usanmış insanlar için yatıştırıcı bir ilaç özelliğindedir. Geleceğin beklentisidir ve umut vericidir (Akalin ve Üstündağ, 2012: 81).

2.4.1. Rengin Kullanılışı

Bir kompozisyonda, rengin kullanılmasının çeşitli gayeleri vardır.

Rengin kullanılması:

1. Renkli alana bir özellik vermek için.
 - a) Plastik bir özellik vermek için, renk, “valör” (değer) değişmelerini tamamlar hatta onların yerine kullanılır.
 - b) Renk boşlukta, ileri ve geri hareketi dolayısı ile ilgi uyandırır.
2. Düşünceleri sembolize eder. Usül ahenk yaratır.
3. Kişisel duyguların anlatımında bir vasıtaadır.
4. Kompozisyonda bir organizasyon yaratarak dikkati çekmek ve ya dikkati belirli bir noktaya yöneltmekte kullanılır.
5. İyi düzenlenmiş renk ilişkisi ile estetik dileği tamamlamakta kullanılır.
6. Görüntülerin sathi gerçeklerini ortaya koyarak, cisimlerin karakterize etmekte kullanılır (Bigalı, 1999: 239-240).

2.5. Çocuk Resimlerinde Detay ve Figürlerin Anlamları

Çocuğun yaptığı resimde çizgilerin analizi, hatların dolgun ya da zayıf oluşuna; titretilmiş, çok hafif ya da kuvvetle bastırılmış, dolgunlaştırılmış çizilmesine göre değerlendirilir. Çok zayıf çizgiler; güvensizlik ve çekimserlik göstergesidir. Bu bazen hırçınlık göstergesi olarak da yorumlanır. Bazen de çocuğun hırçınlığı güvensizliğinden kaynaklanabilir. Yüzdeki hatların kuvvetli bir şekilde çizilerek ya da üzerinden geçilerek dolgunlaştırılmasına karşın, vücudu belirleyen hatların silik bırakılması; sosyalleşme isteği olarak görülmekte ve topluma girmekte güçlük çeken kimselerde bu tarz resimler görülmektedir. Çok dolgun çizgiler; anormal yapıdakiler, çok zayıf ve silik çizgiler şizofren kişilikler için belirgindir (Altınköprü, 2004: 231).

Çocuğun yaşamış olduğu ya da şahit olduğu, insan kaybıyla sonuçlanan trafik kazası, deprem ve sel felaketi gibi doğal afetler çocuğun kaldıramayacağı acı olaylar terapi ve tedavi gerektiren travmalara yol açabilir. Tedavi gördüğü halde çocuk yaşadığı korkuyu uzun süre üzerinden atamaz ve bunu çizimlerine yansıtır (Çankırlı, 2011: 221).

Milli bayramlar çocuklar için özel bir anlam taşımaktadır. Günler öncesinden hazırlıklar yapılır. Bazı çocuklar okuyacağı şiiri ezberlemekle, bazıları yapacağı konuşmaları gözden geçirmekle, kimisi ise katılacağı faaliyetlerin provasını yapmakla meşguldür. Sahneye çıkıp şiir okumak ve günün önemini belirten bir konuşma yapmak bir üstünlük göstergesidir. Kürsüye çıkmak, kalabalığa karşı hitapta bulunmak kendisine güveni olan her çocuğun hayal ettiği bir üstünlüktür. Bayram resimlerinde güneş, açık hava, kuşlar, ağaçlar, çiçekler, balon ve lunapark varsa bayramın çocuk için coşkulu ve mutlu geçtiği söylenebilir (Savaş, 2014: 57).

Baş: Çocuk resminde çok küçük veya büyük kafa yapmak genellikle; zihinsel açıdan yetersiz olan çocuklar tarafından veya tam tersi zihinsel açıdan kendini diğer çocuklardan daha ileride gören çocuklar tarafından çizilmektedir (Akalin ve Üstündağ, 2012: 78).

Ağız: Çocuk resminde ağızın önemi; temel iletişim aracı olmasından ileri gelmektedir. Konuşma ve dil sorunu olan çocuklar kalın çizgilerle büyük ağız yapma yoluna giderler. Anne babaya bağlı çocuklar genelde resimlerinde ağza odaklanmaktadır. İyi belirtilmiş, açık, konuşur şekilde çizilmiş bir ağız; insanlarla konuşma arzu ve eğilimini ifade eder. Kapalı, dar, sıkı bir ağız ise; insanlarla iletişim kurmaktan çekinmeyi göstermektedir. Ağız, aşırı bir şekilde belirginleştirilmişse; ağza ilişkin hazlar, o kişide büyük bir önem teşkil etmektedir (Altınköprü, 2004: 235).

Gözler: Gözler ve ağız çocuk için iki önemli yüz figürüdür. İnsan gözüne dikkatli bir şekilde bakıldığında göz bebeğinde küçük bir insan figürü olduğu fark edilir. Göz yuvarlağının içerisine göz bebeği çizen bir çocuk, özünün, kişiliğinin farkına varmış demektir. Çünkü göz bebeği olmazsa, göz yuvarlağı boş ve anlamı olmayan bir şeydir. Okul çağına gelmiş bir çocuk, insan figürü çizerken göz yuvarlağının içine göz bebeği koymazsa, bu çocuğun kişiliğinin farkında olmadığını, zihinsel ve duygusal yönden geri olduğunu, iç dünyasının boş ve anlamsız olduğu söylenebilir. Çocuklar göz çizerken çoğunlukla düz bakışı tercih etmekte. Sağa ve sola bakan gözler utangaçlığı ve özgüven eksikliğini yansıtıyor olabilir. Belirgin, iri, ayrıntılı çizilen gözler aşırı gözlemciliğe, dış dünya ile aşırı ilişki kurma isteğine, canlı ilişkilerin varlığına işaret olabilir (Savaş, 2014: 59-60).

Ayaklar: Ayakların büyük çizilmesi kendine güven duyma isteğinin simgesidir. Yorgun, ümitsizliğe kapılmış, çökkün çocuklar ayak çiziminde zorlanırlar (Arıcı, 2010: 20).

Burun: Astım hastalığı bulunan çocuklar genellikle solunum güçlüğünden kaynaklanan problemleri nedeniyle burun hatlarını bastırarak veya çok daha büyük şekilde çizerler. Ayrıca, burun güç savaşımının simgesidir. Resimde burun çizilmemesi çocuğun güçsüzlüğünün göstergesidir (Akalin ve Üstündağ, 2012: 78).

Kulaklar: Kadın ve kız çocuklarını betimleyen resimlerde kulaklar, genellikle saçların altında kaldıklarından çizilmemesi normaldir. Fakat kısa saçlar ya da kulakların görünmesini gerektirecek tarzda toplanmış saç şekillerinde, uygun oranda yapılmış kulakların resimde çizilmesi gerekir. Kadın resimlerinde saçlara rağmen çizilmiş, abartılarak yapılmış, silinip tekrardan çizilmiş, bastırılarak kalın çizgilerle çizilmiş, anlamlı olarak unutulmuş, yani görünmesi gerektiği halde çizilmeyen kulaklar; kişinin toplum içindeki ilişkilerinde güçlük çektiğini, sosyal ilişki kurmayı istediğini gösterebilir. Kulaklar çoğunlukla boyundan önce burunla beraber çizilmektedir. İnsan yüzüne kulak çizen çocuklar genellikle bilinçli dinleme becerisi kazanmış kabul edilmektedir. Evde sık sık eleştirilen, azar işiten, hakarete maruz kalan çocuklar insan yüzü yaparken kulakları çizmeyebilir. Kulakları yapmayan çocuklar eleştirileri duymak istemediklerini, kulakları büyük çizen çocuklarda dinlemekten hoşlandıklarını gösteriyor olabilirler. Çocuk dinlemeyi de ailesinde öğrenir. Eğer ebeveynler çocuklarını adam yerine koyup, onları dinlerlerse, çocuklarda onları dinleyecektir.

Çocuklarının kendilerini dinlemediklerinden şikâyet eden ebeveynler dinleme mevzusunda çocuğa iyi örnek teşkil etmeyen ebeveynlerdir (Savaş, 2014: 61).

Dişler: Dişler, saldırganlığın göstergesi olarak görülmektedir. İri çizilmiş dişler aşın saldırganlığı ifade etmektedir (Akalın ve Üstündağ, 2012: 78).

Gövde: Çocuğun çizdiği resimlerde gövde paralel iki çizgiden oluşuyorsa, resmi yapan çocukta bir gerileme, bir çözülme, bir duraklama ya da daha basit davranışa dönüş olarak kabul edilebilir. Fakat dört, beş ve altı yaşlarındaki çocuklarda bu tarz çizimler normal olarak görülebilir. Daha ileri yaşlardaki çocukların çizdiği resimlerde gövde birbirine paralel iki çizgi ile yapılmışsa; bu resim çocuğun belli başlı ihtiyaçlarının gereksiniminin doyumunda bir takım engellerle karşılaştığı, eksiklik için daha ilkel bir doyuma sığınmanın göstergesi şeklinde algılanabilir. Bu durum çocukta, bir evreden diğerine geçememe, bulunduğu evrede; yerinde sayma ya da daha önceki hayat tarzına dönme şeklinde görülebilir (Altinköprü, 2004: 236).

Bacaklar: Yaşama sevincini yitirmiş kişilerin resimlerinde çoğunlukla bacak çizmede zorluk çekildiği görülmektedir. Bacaklar genellikle çocuğun içinde bulunduğu güçlükleri ve çatışmaları dışarıya yansıtır. Bu tarz çocuklar oturan insan resmi çizmeyi tercih ederler. Küçük çocuk resimlerinde, yaş olgunluğunun çizime olan etkileri, çizim deneyiminin eksikliği göz önünde bulundurulmalıdır (Altinköprü, 2004: 237-238).

Eller: Eller, çocukların dış dünyayla fiziksel ve duygusal etkileşimini sağlayan önemli öğrenme araçlarından bir tanesidir. Elle hissederek bir nesnenin katı ya da yumuşak, soğuk ya da sıcak, canlı ya da cansız olduğunu hisseder.

İnsan resmi çizerken ellere yer verilmesi, çocuğun dış dünyaya ilgi duyduğunu, insanlar ile ve diğer canlılarla iletişim kurmaktan hoşlandığını göstermektedir. Ellerin olağandan iri yapılması dış dünyadan şiddet gördüğü ve dış dünyaya saldırgan davrandığı anlamı taşıyabilir. Ellerin yapılmaması, olağandan küçük, arkaya gizlenmesi ya da cebe konması özgüven yoksunluğunu, utangaçlığı, insanlarla iletişim kurmada yetersizliği gösteriyor olabilir. Yumruk şeklindeki eller saldırganlığın bir göstergesi olabilir. Resmi çizen çocuk tırnak yeme ya da hırsızlık gibi durumlardan suçluluk duyuyorsa bu ellerin saklanması ya da hiç yapılmaması şeklinde ortaya çıkabilir (Savaş, 2014: 64).

2.5.1. Çizimi Yarım Bırakılmış Uzuvar

Eller; ellerin resmedilmemesi düzensizliği, çevreyle ilişkide güçlük çekmesini şeklinde yorumlanmaktadır.

Kollar; kolların yapılmaması; güvensizliği ifade etmektedir. Güç ve kuvvetin eksikliğine de işaret etmektedir.

Bacaklar; bacaklar bedeni destekleyen, güçlendiren uzuvlardır. Çocuk resminde bacakların çizilmemesi çocuğun kendisini desteksiz, hareketsiz olarak algılamasıyla aynı anlamı taşımaktadır.

Ayaklar; resimde ayakların çizilmemesi çocuğun kendini yardımsız ve güvensiz hissetmesi şeklinde yorumlanır.

Burun; burun resimde güç savaşımının simgesidir. Resimde burnun yokluğu, çocuğun acizliğinin simgesidir.

Ağız; bir iletişim organının çizilmemesi sosyal çevreyle ilişki kurmakta sıkıntı çekildiğini gösterebilir. Astım hastası olan bazı çocukların resimlerinde ağız ve burun çizmedikleri görülmektedir (Yavuzer, 2005: 20).

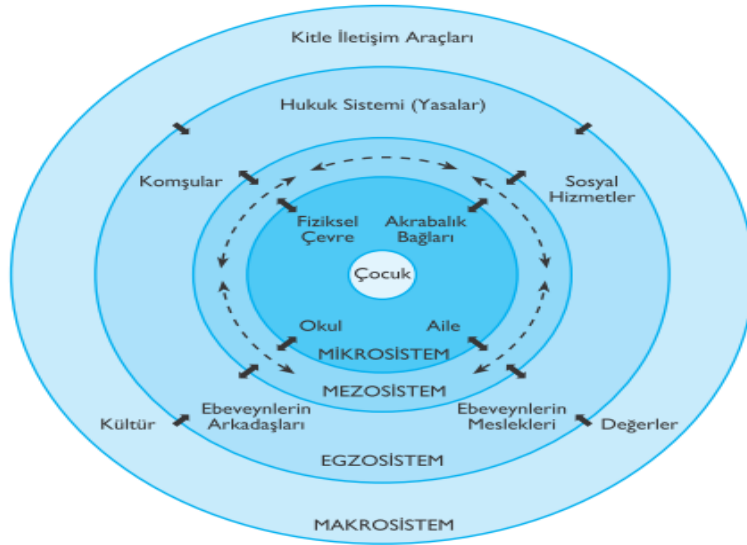
2.6. Ekolojik Sistem Kuramı

Sistem birbirine bağlı ve karşılıklı etkileşim içinde olan parçaların oluşturduğu bir bütün veya “aralarında ilişki bulunan birimler bütünü” olarak tanımlanmaktadır. Ashman ve Hull (1999: 10-11)’a göre de sistem, belirli bir fonksiyonu ifa etmek üzere bağlantısal ve kurallı bir yapı içerisindeki, elemanların, oluşturduğu bir düzen olarak tanımlanmaktadır (Danış, 2006: 47).

Her birey, farklı sistemlerden oluşan bir kontekst içerisinde hayata adım atar. Bu sistemlerden bazıları; inanç, eğitim, ekonomik, aile, siyasal sistem ve çalışma hayatını kapsayan iş sistemidir. İnsanoğlu tüm bu sistemler ile duygu, düşünce, bilgi, değer paylaşımını gerçekleştirebilmek için diğer bireylerle iletişim kurar ve haberleşir. Aktif ve dinamik bir yapıya sahip olan bu iletişim ve haberleşme süreçlerinin yönü pozitif veya negatif olabilmektedir. Aynı zamanda bu süreç bireyin davranışı, biyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimi, yaşadığı sosyal çevre içinde meydana gelen etkileşimlerin yönüne göre de farklılık göstermektedir.

Urie Bronfenbrenner, gelişim psikolojisi branşının önde gelen bilim insanlarından biri olarak bilinmektedir. Bronfenbrenner, ekolojik sistemler kuramını

geliştirerek, bazı çevresel sistemlerin psikolojik gelişim üzerinde de önemli bir etkiye sahip olduğunu ileri sürmektedir. Diğer sistem teorilerinden farklı olan Bronfenbrenner teorisi, insanın, pek çok çevresel etkenlerle çeşitli etkileşimlerde, ilişkilerde, faaliyetlerde ve süreçlerde bulunmasına odaklanmaktadır. Okul, aile, kamp, kasaba, iş yeri, apartman, arkadaş çevresi, sosyal çevre ve kültürel çevre gibi yaşam alanları; gelişim anına göre değişik şekillerde bireyin yaşamını etkileyen farklı ekolojik hücrelerdir.

Şekil 4. Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı

Her geçen gün sistemlerin işlev ve yapısı değişime uğramakta ve hayat bireyler için daha karmaşık bir hal almaktadır. Tezimizin konusu olan mülteci bireylerin çeşitli sebeplerden dolayı ülkemize sığınıp burada yaşamaya adapte olmaya çalışması da bu sistemde oluşan değişimden ileri gelmektedir. Bu durum mülteci bireylerin sosyal çevreye uyumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm bunlarla baş edebilmeleri için çevrenin talep ve kaynaklarını kendi imkânları doğrultusunda denge kurmak zorundalardır. Ekolojik sistem yaklaşımına göre birey ve çevresi arasında kurulacak uyumun toplumsal sıkıntılara neden olmadan önü kesilebilir ve sistemsel denge sağlanmış olur. Bu sistemin odak noktası ise çocuktur (Danış, 2006: 48).

BÖLÜM III

3. BEYDAĞI GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ

Ülkemiz Avrupa ülkeleri arasında köprü konumunda olduğundan tarih boyu göçmenlere ev sahipliği yapmıştır. Özellikle son yıllarda Suriye'deki iç karışıklar nedeniyle 3 milyonu aşkın mülteciye kucak açılmıştır.

Türkiye tarihi misyonu gereği Suriye'de yaşanan bu insanlık dışı durumlara kayıtsız kalmamış, hem sınırları içerisindeki geçici barınma merkezlerinde ve çeşitli illerde, hem de Suriye sınırları içerisindeki geçici barınma merkezlerinde ve çeşitli yerleşim yerlerinde bu trajediden etkilenen Suriye vatandaşlarına insani yardım sağlamada en cömert davranan ülke olmuştur. İç İşleri Bakanlığı İl Göç Genel Müdürlüğü kapsamında 10 ilde 26 geçici barınma merkezi kurulmuş ve mültecilerin her türlü ihtiyaçlarını giderecekleri konteyner kentler oluşturulmuştur. Bu merkezlerde okul, sağlık ocağı, market, cami ve günlük kullanım alanı gerektiren alanlar inşa edilmiştir. Mültecilere; Türk öğrencilerine verilen eğitimle aynı standartta, okul öncesi de dahil olmak üzere okul çağındaki tüm çocuklara eğitim hizmeti verilmektedir.

Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde bu 26 kamptan bir tanesidir. 10.000 kişi kapasiteli kampta günümüz itibariyle yaklaşık olarak 8500 Suriyeli mülteci barınmaktadır.⁴

Kampta okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyinde öğrenim gören yaklaşık olarak 3500 çocuk bulunmaktadır. Ortaöğretim düzeyinde de eğitimin verilmekte olduğu kampta ayrıca taşınabilir eğitimle Malatya'da farklı bölgelerde ki liselerde öğrenimlerini devam ettirmekte olan öğrencilerde bulunmaktadır.

Barınma Merkezi Malatya merkeze 17 km mesafede Fatih köyü sınırları içinde bulunmaktadır. 6 Mahalle (Ankara, Şam, İstanbul, Halep, Konya ve Hama), 7 cadde ve 118 sokaktan oluşmaktadır. Kamp 433.000 m²'lik alan üzerine kurulmuş ve toplamda

⁴Kamp hakkında ki net bilgilerin dışarıya verilmesi yasal olmadığı için rakamları yaklaşık olarak vermekteyiz. Bu nedenle kadın, erkek ve çocuk sayıları net olarak kamp yönetimi tarafından bizlerle paylaşılmadı. Kamp içerisinde fotoğraf çekmekte yasak olduğundan çalışmamız içerisinde kampa ait fotoğraflarda bulunmamaktadır. Burada barınan kişilerin demografik bilgileri de yasal olmadığından yayınlanmamaktadır.

2000 adet konteyner bulunmaktadır. Konteynerlerin kullanım alanları ise 21 m²'dir. Bu 21 m²'lik alan içerisinde tuvalet, banyo, mutfak ve salon bulunmaktadır.

Barınma merkezinde bulunan konteynerler arasında 2 metre, konteyner kümeleri arasında 6 metre yangın önleyici boşluklar bırakılmıştır. Hizmet gruplarını da içeren yönetim binası, il emniyet veya il jandarma, lojistik ve dağıtım, seyyar hastanenin yerleri barınma merkezinde yaşayan kişilerin rahatlıkla ulaşabileceği yerlerde olacak şekilde tasarlanmıştır.

Sağlık hizmetleri amacıyla kullanılan alan için en az 3.000 m²'lik ayrıca bir yer ayrılmıştır. Barınma merkezlerinde her bireyin ihtiyaçları ile yakından ilgilenebilmek için her biri en fazla 2.500 kişilik mahalleler kurulmuştur. Mahalleler arasında en az 10 metre genişliğinde, mahalle içinde de 10 metre genişliğinde ana yollar ve 6 metre ara yollar yapılmıştır.

Barınma merkezinde ibadet için en az 400 m² erkekler için, en az 400 m² kadınlar için ayrı ibadet alanları yapılmıştır. Kampta 2 tane cami olup burada Diyanet işlerine bağlı görevliler dışında Suriyeli vatandaşların kendi imamları da görev yapmaktadır. Dini eğitim amaçlı Kuran kursları olup burada kadın ve çocuklara Kuran ve dini eğitimler veren diyanet personelleri görev yapmaktadır.

Burada yaşayan bütün herkese içmek için kişi başı en az 3 litre, yemek yapma, kişisel kullanım ve ev temizliği için kişi başı en az 50 litre içilebilir, hastalıklara yol açan mikroplardan veya kimyasal ve radyolojik kontaminasyondan arıtılmış kişisel ve ev temizliğinde kullanılabilir su temin edilmiştir. Su kaynağı, barınma merkezinde yaşamını sürdüren herkesin rahatlıkla erişebileceği şekilde konteynerlere yeterince yakın, herhangi bir çadır ile en yakın su noktası arasında maksimum 50 metre mesafe olacak şekilde tasarlanmıştır (<https://www.afad.gov.tr>, 2014).

Barınma merkezlerinde kurslar ve spor faaliyetleri için en az 10.000 m²'lik alanlar oluşturulmuştur. Bilgisayar, yabancı dil, el sanatları, halı dokuma, kuaförlük, biçki-dikiş, meslek edindirme kursu vb. kursların her biri için en az 100 m² alan ayrılmıştır. Kamp içerisinde kadın, erkek ve çocuklara yönelik olarak Halk Eğitim bünyesinde açılmış toplamda 12 farklı kurs bulunmaktadır. Bunlar; sıhhi tesisat, elektrik, biçki-dikiş, halk oyunları, satranç, bağlama, gitar, el sanatları, kuaför, resim, futbol ve voleybol kurslarıdır. Bu kurslar dışında kamp dışında gençlik merkezinin düzenlemiş olduğu bağlama, takı tasarım ve ebru kurslarına da kamptan kız öğrenciler yollanmaktadır. Yetişkinlere yönelik kurslar ise meslek edindirmeye yönelik İŞKUR'un

açmış olduğu kurslardır. Bu kurslarda eğitim alan yetişkinler daha sonra almış oldukları eğitim alanlarında İŞKUR tarafından istihdam edilmektedir. Bu şekilde buradaki göçmenler meslek sahibi edindirilerek hayata kazandırılmaktadır. Kamp dışında da hayatlarını devam ettirecek yetkinliğe ulaşan kişiler kamptan ayrılarak dışarda kendi imkânlarıyla hayatlarına devam etmektedir. Kamp içerisinde biçki-dikiş kursunda eğitim alan kadınlar için giyim atölyeleri ve terziler kurulmuş ve kadınların bu atölyelerde kıyafet dikmeleri aynı zamanda diktikleri ürünleri satmaları için giyim mağazaları açılmıştır (<https://www.afad.gov.tr>, 2014).

Kampta ilkökul, ortaokul ve lise için en az 1.500 m² büyüklüğünde alanlar ayrılmıştır. Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde barınan çocuklar 2018-2019 eğitim öğretim dönemi itibariyle MEB müfredatına uygun olarak eğitim almaya başlamışlardır. İkili sistem yani sabahçı ve öğlenci olarak eğitim veren okullarda ilkökul düzeyinde karma eğitim uygulanırken ortaokuldan itibaren kız ve erkek öğrenciler ayrı eğitim almaktadır. MEB'in atamış olduğu öğretmenlerin görev yaptığı bu okullarda aynı zamanda Suriye'de öğretmen olan fakat burada görevine devam edemeyen Arap öğretmenlerde yardımcı rehber öğretmen olarak görev yapmaktadır. UNICEF projesi kapsamında Arap öğretmenler belli bir ücret karşılığında görev yapmakta ve öğrenciler ile Türk öğretmenler arasında anlaşmayı sağlamaktadır. İyi düzeyde Türkçe bilmeyen öğrencilerle iletişim Arap öğretmenler aracılığıyla sağlanmaktadır.

Okul öncesi çocukların eğitimi için ise 500 m²'lik alan üzerine kurulmuş Mevlana Anaokulu bulunmaktadır. Ayrıca çocuk oyun alanları yapılmış ve oyun alanları her bir mahallede ayrı ayrı oluşturulmuştur. Barınma merkezinde yaşayanların ihtiyaçlarını görebilecekleri çarşı için en az 4.000 m²'lik alanlar oluşturulmuştur. Barınma merkezlerinde yaşayan tüm insanlara iklim koşullarının olumsuz etkilerinden korunabilecekleri, sağlıklı ve refah içerisinde bir yaşam sürdürebilmeleri için sıcak, temiz, güvenli ve kişi başına 3,5-4,5 m² düşen kapalı alanlar yapılmıştır (<https://www.afad.gov.tr>, 2014).

Barınma merkezinde güvenlik hizmetleri yeterli sayıdaki jandarma ve özel güvenlik personeli tarafından sağlanmakta ve 7/24 güvenlik kameralarıyla izlenmektedir.

Barınma merkezinde; kanalizasyon sistemi, su şebekesi, prefabrik tuvalet ve duşlar, bulaşıkhanesi ve çamaşırhaneler, çocuk oyun alanları, TV ve internet odaları, market ve ibadethane gibi donatılar da kurulmuştur. Suriyeli mülteciler için haberleşme,

tercümanlık, çevre temizliği, itfaiye, bankacılık, psiko-sosyal destek gibi hizmetler de sunulmaktadır (<https://www.afad.gov.tr>, 2014).

Suriyeli mülteciler; kendi aralarında düzenledikleri etkinliklerle (futbol müsabakaları, sergiler, milli bayram etkinlikleri) bir nebze de olsa savaşın hüznünü unutarak, keyifli anlar geçiriyor.

Mültecilerin barınma merkezleri ve bu merkezlerde verilen hizmetlerin koordinasyonu daha önce Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı veya kısa adıyla AFAD tarafından sağlanırken şimdi İl Göç Müdürlüğü'nün bünyesinde sağlanmaktadır.

3.1. Göçün Çocuklar Üzerindeki Etkisi

Bireyin zorunlu ya da tercihine bağlı olarak göç etmesi tüm yaşamını değiştirmesi açısından büyük bir hamledir. Göç edilen ülkeye uyumluluk süreci geride bırakılan hayat ve bulunduğu ülkede “öteki” olarak yaşamaya çalışmak birey için büyük sorun teşkil etmektedir. Göç kavramının önemli bir problemi de bireylerin yaşadığı sıkıntılardır. Bu süreçte en çok etkilenende her şeyden habersiz ve savunmasız bir şekilde oradan oraya savrulan çocuklardır.

İç/dış göç yaşayan çocukların ruhsal durumlarını göç yaşamayan çocuklarla karşılaştıran birçok araştırma, göçmen çocukların karşı karşıya oldukları riskleri ortaya koymaktadır. Bu araştırmalardan bazıları, iç/dış göç yaşayan çocuklarda daha fazla davranış problemleri ve duygusal problemler bildirmektedir. Bu problemler arasında çoğunlukla daha yüksek anksiyete/depresyon puanları, arkadaş ilişkilerinde problemler, hiperaktivite semptomları, travma sonrası stres bozukluğu, düşük benlik saygısı düşük yaşam doyumu puanları yer almaktadır. Buna karşın, göç yaşayan çocuklarla yapılan izleme çalışmalarında, göç sonrasında yaşanan psikolojik adaptasyonun zamanla geliştiği ve uzun vadede, psikolojik problemlerin yaşanma sıklığı ve yoğunluk bakımından yerli nüfus ile aynı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu veriler analiz edildiğinde, göçe maruz kalan çocukların psikolojik durumunun göçle beraber farklı birçok varyasyondan etkilendiği, bu süreçte yaşanan stresin etkilerinin kalıcı olup olmamasının da bu etkenlerle bağlantılı olduğu söylenebilir. Göç sürecinde psikolojik sağlığını etkileyen bu değişkenlerin belirlenmesi, çocuk ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesinde faydalı olacaktır (Polat, 2007: 91).

3.2. Kamptaki Rekreasyon Süreci

Yaygın olarak boş zaman değerlendirme olarak kullanılan rekreasyon; yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcadığı zamandır. Genel olarak rekreasyon, kişisel doygunluk ve zevk için, insanların birey olarak, ya da topluca boş zamanlarını değerlendirmek için yaptığı çeşitli eylemler olarak tanımlanabilir (C. Demir ve N. Demir, 2006: 47).

Rekreasyonun önemi, bireylerin dinlenme ve eğlenme gereksinimlerini karşılama ve onların yaşamla bağlantılarını güçlendirerek, mutlu kılmış olmasındadır. Toplumda temel amaçlardan birisi de sağlıklı kişilik geliştirilmesidir. Boş zamanı değerlendirmenin diğer bir önemi de, bireylerde çeşitli doyumlara yol açmasıdır. Bunları maddeler halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

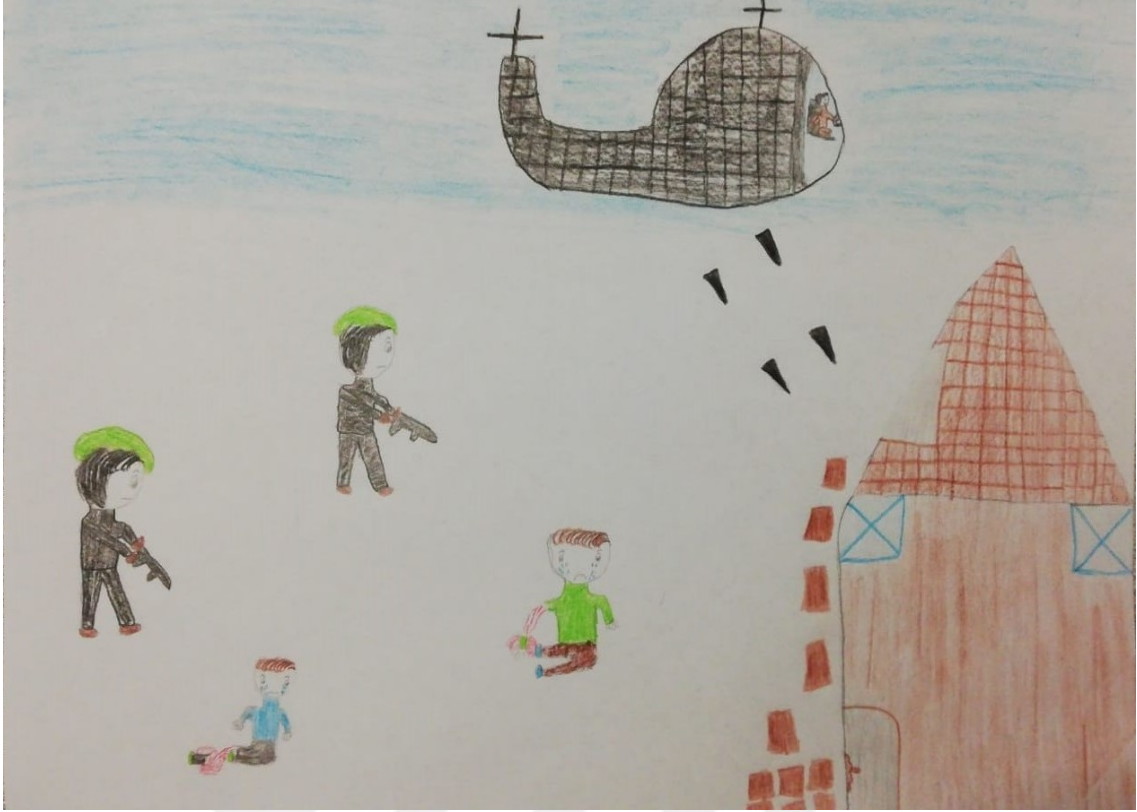
1. Yaratma Zevki: Çocuğun kumla oynarken yaptığı kale, resim çizerken oluşturduğu figürler, çeşitli sanatsal etkinlikler yaratma zevki sağlar.
2. Arkadaşlık, dostluk kurma: Birçok zaman değerlendirme biçimleri grupsal nitelikte olduğundan dolayı, insanların birlikte olma, arkadaşlık kurma, toplumsal ilişkiler ve iş birliği yapmaya yönelik gereksinimleri yapmaya olanak sağlar. Barınma merkezinde yetişkinlere ve çocuklara yönelik birçok sosyal aktivite imkânları bulunmakta ve bu aktiviteler burada yaşayan vatandaşların ruh sağlığı açısından önemlidir. Bu faaliyetler içerisinde burada yaşayan kişiler kendini değişik ortam içinde hissederek moral kazanmaktadır. Bu değişik ortam onlar için dinlenme, eğlenme, değişiklik yaratma ve kendisini yenileme imkânı sunan ruhsal tazelik kazandıracak rekreatif etkinliklerdir. Bu boş zaman etkinlikleri kamptaki kişileri hayatın monotonluğundan ve yaşamış oldukları sıkıntılardan uzaklaştırarak, rahatlama hissi verir ve bunalımlı anlardan çıkmalarına imkân verir.
3. Macera: Özellikle çocuklar, bilinmeyen gelecek için gelişmekte ve büyümektedirler. Yeni bilgiler edinmeleri, yeni deneyimler kazanmaları geçmişte yaşamış oldukları sıkıntıları unutturarak onları yetişkin yaşamına hazırlar.
4. Fiziksel sağlamlık: Fiziksel etkinlik yaşamın temel işlevidir. Çocuğun oyunu sürekli vücut eylemi ile karakterize edilir. Boş zaman etkinlikleri çocuğun motor gelişimi ve daha iyi koordinasyonu için fırsat sağlar. Takım oyunları ve bireysel sporlar bireye sağlamlık duygusu, doyum sağlayıcı, neşe ve sağlıklı olma duygusu kazandırır.

5. Zihinsel Güçleri Kullanma: Forum, tartışma grupları, satranç, doğa incelemeleri gibi etkinlikler zihinsel güçlerin yoğun kullanımını gerektirir. Kampta çocuklara yönelik düzenlenen bu tarzda zihinsel gücü kullanmaya yönelik faaliyetlerde yapılmaktadır. Yaş düzeyine göre satranç turnuvaları düzenlenerek çocukların zihinsel güçlerini kullanmaları sağlanmaktadır. Her zaman olmasa da çocuklar kamp koordinatörü tarafından doğa gezilerine çıkarılarak moral motivasyonları yüksek tutulmaktadır.
6. Hizmet Duygusu: Birey katıldıkları etkinliklerle aynı zamanda bir hizmet sağlamaktadır. Bir rekreasyon liderinin oyun alanlarında yetiştirdiği çocukların gelişmesini gördükçe bir hizmetten doğan duygu yoluyla doyum sağlar. Bu tez çalışması içinde çocuklar çizmiş oldukları resimlerle bir hizmet sağlamışlardır.
7. Dinlenme: Boş zaman etkinliği ile birey aynı zamanda dinlenir. Günün sıkıntılı, stresli ve güçlüklerle karşılaşılan akşamında güzel bir kitap okuyarak geçiren bireyin durumu onun yorgunluğunu atmasını sağlar. Kampta bulunan kütüphanede Arapça ve Türkçe kaynaklarla kamptaki vatandaşlara bu imkânda sağlanmaktadır. Kamptaki bütün konteynerlere çanak anten yerleştirilmiş ve onlara TV izleme imkânı da sağlanmıştır (Kaya, 2016: 73-75).

Bu şekildeki faaliyetler ile kamptaki mültecilere çok sayıda hizmet imkânı sunulmuştur. Ayrıca kendilerini memleketlerinde gibi hissetmelerini sağlamak amacıyla Suriye'ye has bir ekmeğin kamp dışındaki bir fırından temin edilmesi sağlanmaktadır. Bu tarz çalışmalar onların yabancılık çekmemeleri ve kendilerini iyi hissetmeleri adına önemli uygulamalardır.

3.3. Mülteci Çocukların Resimlerinin İncelenmesi

Resimlerin çoğu benzerlik arz ettiği için çözümlerken birbirinden farklı olan resimler seçilmiştir.

Resim 4. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

M.A. (14-Kız)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Suriye’de köyümüzde helikopterler gördük. Nasıl insanlar bunlar? Silahlarla, bombalarla vuruyorlardı. Kan yollarda nehir gibi akıyor, her yer gidiyordu.*

Çalışma kız öğrenci tarafından yapılmıştır. Resim de helikopterin bir evi bombaladığı ve çatısının yıkılıp kapının önüne bloklar halinde düştüğü görülmektedir. Siyah kıyafet, yeşil bere takan iki asker gözleri yaşlı iki çocuğa tüfeklerini doğrultmuştur. Çocukların yüz ve saçlarına bakılınca birbirlerine benzer (kardeş olabilir) fakat ön taraftaki çocuğun daha küçük çizildiği, çocuğun yaşının diğer çocuktan küçük olduğu izlenimini vermektedir. Sağ tarafta yerde oturan çocuğun bacağının koptuğu ve kan aktığı görülmektedir. Soldaki çocuk ise yerde ve sağ kolu kopmuş kolundan kanlar akmakta. Helikopter ve asker kıyafetleri siyah renk boyanmış. Literatür bilgisine göre siyah; ölümü, çirkinliği, kötüyü, olumsuzluğu, karamsarlığı sergiler. Tek katlı evin köyde olduğunu çocuğun yorumlarından anlıyoruz.

Yedinci sınıf öğrencisi çalışmasın da objelerin boyutlarını birbirinden farklı çizilmiştir. Öğrenci objelerin boyutlarının farklı olması gerektiğini biliyor. Derinlik algısı tam olarak görülememektedir. İnsan figürlerinde hareketlilik yoktur. Askerlerin

duruşu ve iki çocuğun duruşu aynıdır. Hareket; helikopterden düşen bomba, evin çatısının yıkılması, çocukların vücutlarından kopan kol ve bacadan akan kan ile sağlanmıştır.

Hareket, resme bakanın ilgisini çekmek istediği ilgi merkezi aracılığıyla meydana getirdiği etkidir (Pekmezci, 2003: 57). Figürlerde hacim görülmemektedir. Yakın, uzak, boşluk kavramlarını bildiği fakat obje zemin ilişkisi kuramadığı görülüyor. Renkleri, doğada olduğu gibi kullanmaya çalışan çocuk, farklı objelerde de kullanmıştır.

Resim 5. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.A (15-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Suriye'de savaştan sonra ülkemizden çıktık, yürüyerek bütün ailemle oradan ayrıldık, farklı ülkelere gittik. Yolda çok yorulduk, hep aynı yerlerde kalmadık. Birbirimize üzüldük, her zaman eski zamanları hatırlıyoruz. Suriye'de her yere üzülüyoruz.*

Yukarıdaki resimde sekiz kişilik aile çizilmiştir. Güneşin bir kısmı bulutların arkasından görülmektedir. Sağ tarafta bir kadın kolunda çanta, kadının solunda ona bakan iki erkek çocuk bulunuyor. Saçları yandan toplanmış sırt çantalı bir kız çocuğu resmin ön tarafında. Bu resmi yapan öğrenci kendini çizmiş. Kızın sağ arka tarafında kahverengi pantolon ve yelek giyinmiş sırtında çantasıyla bir erkek görünüyor. Kızın arka sol tarafında sağ elinde çanta, sol elinde gözü yaşlı bir erkek çocuğu vardır. Resmin sol tarafında siyah bir zeminde oturan erkek çocuğu ağlıyor.

Göç resmi çizen kız öğrenci cinsiyetleri uygun bir şekilde çizmiştir. Yüz ifadelerine baktığımızda üzgün, ağlayan insanlar görüyoruz. Figürler ile zemin ilişkisi kurulmamıştır. Yakın, uzak, boşluk kavramlarını nesne ve figür çizimlerine yansıtmıştır. Figürler hacimsiz, derinlik yok denecek kadar azdır. Renk kullanımı taşımadan ton farklılıkları dikkate alınmadan yapılmıştır.

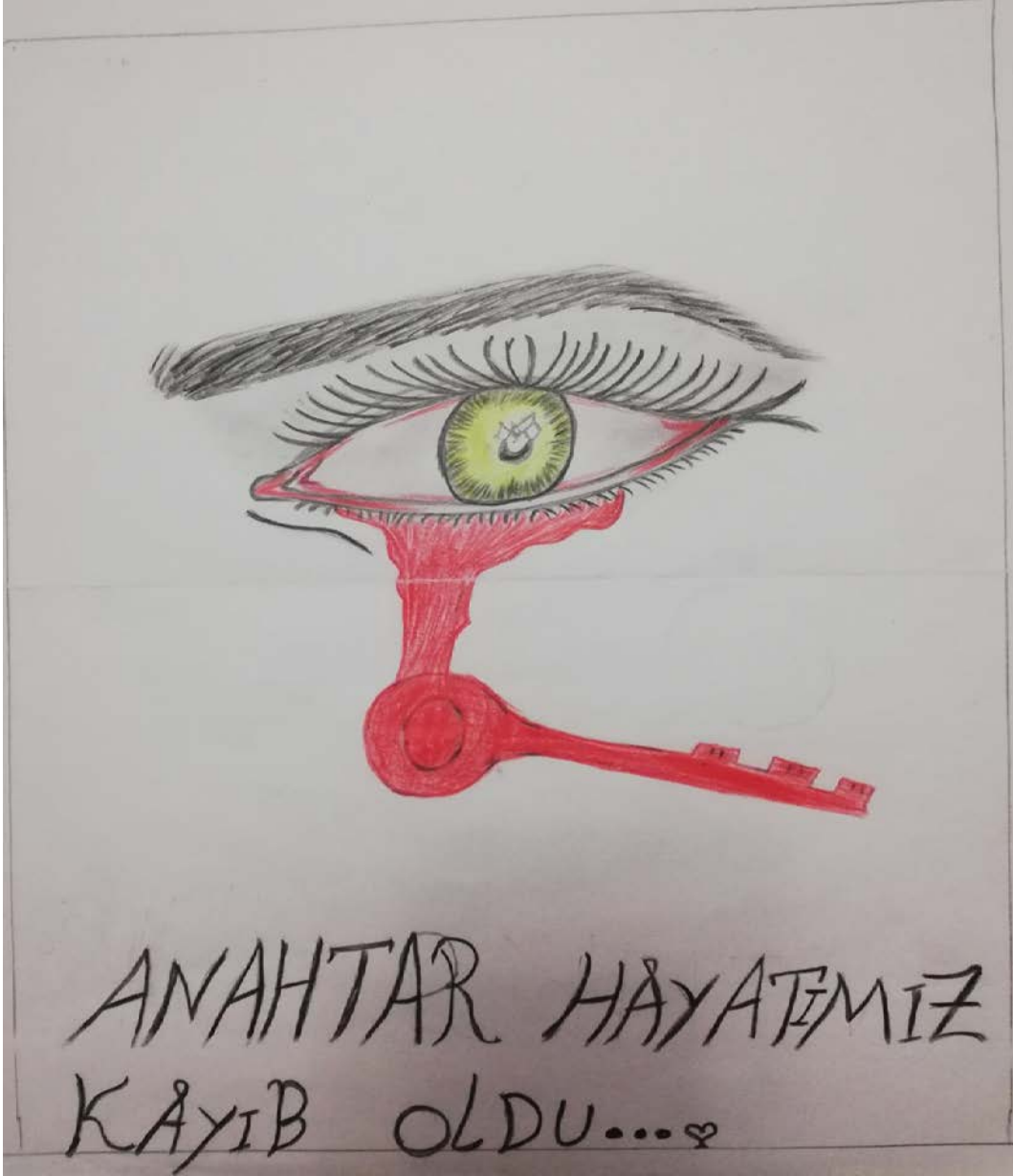

Resim 6. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

E.R. (14-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: Bu savaşta okulum bombalandı, yıkıldı. Benim bahçem çiçeklerim öldü. Evimde yıkıldı, sevdiklerimi kaybettim. Sadece köyümden geriye kalan, helikopterin bombaladığı yerler.

Resim 7. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

B.N. (15-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: Yeniden vatanıma dönecek miyim? Vatanımı çok özledim. Vatanımızdan çıktığım için anahtarımız kayboldu.

Resim 8. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

R.R. (15-Erkek)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Her yer yandı, yaşanılacak yer kalmadı. Bombalar atıldı, evler ve camiler yıkıldı. Umut kalmadı, güneş doğmadı.*

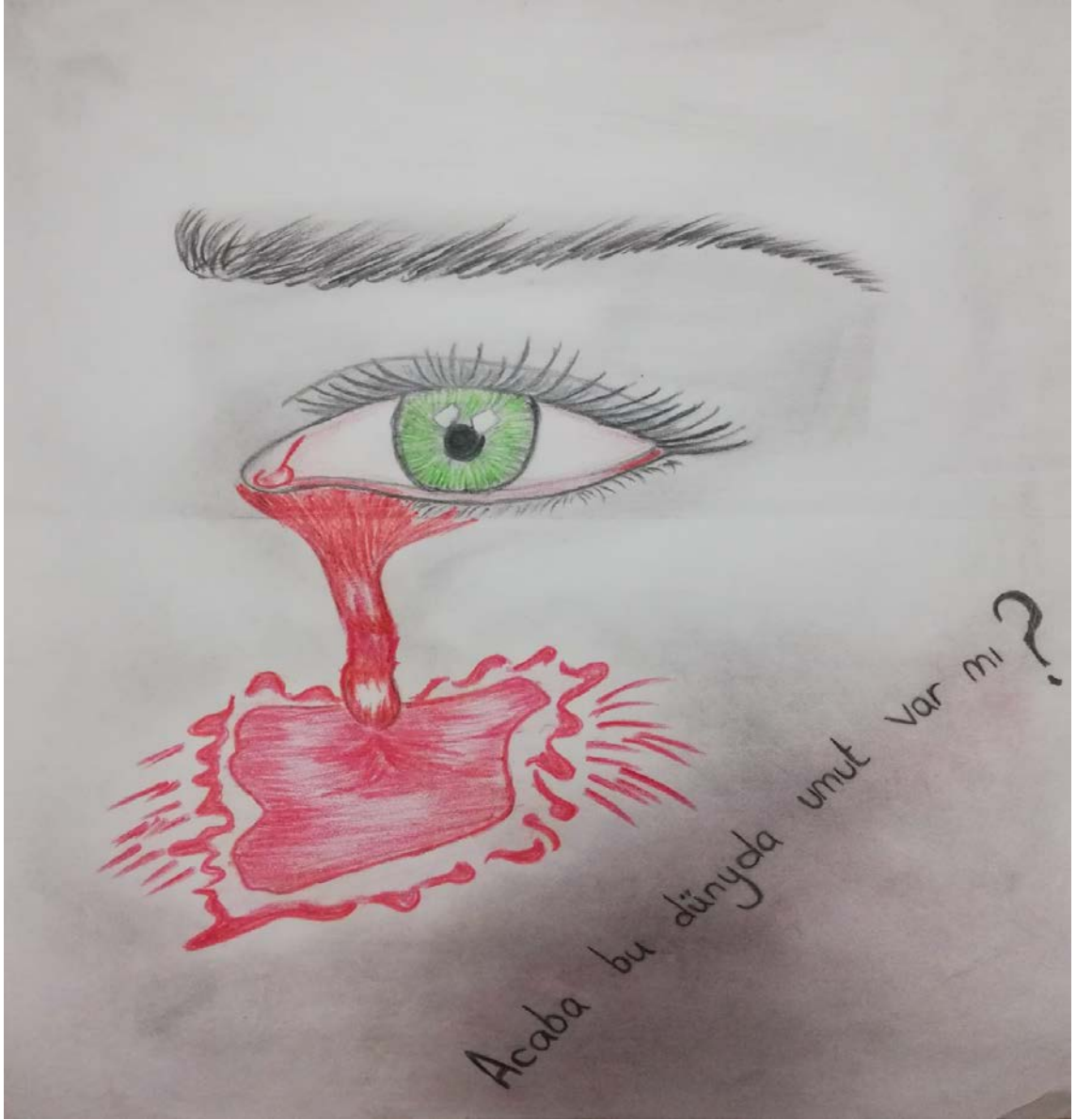

Resim 9. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

H.B. (14-Erkek)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Bu resimde ben ağlıyorum. Ağlamaktan kaçıyorum. Gözün içinden ellerimi çıkarttım ve çıkıyorum mutlu olmak istiyorum.*

Resim 10. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

M.L. (15-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: Gözümden kan akıyor çünkü vatanımdan çıktım. Bu dünyada umut var mı acaba? Dünyada umut yok.

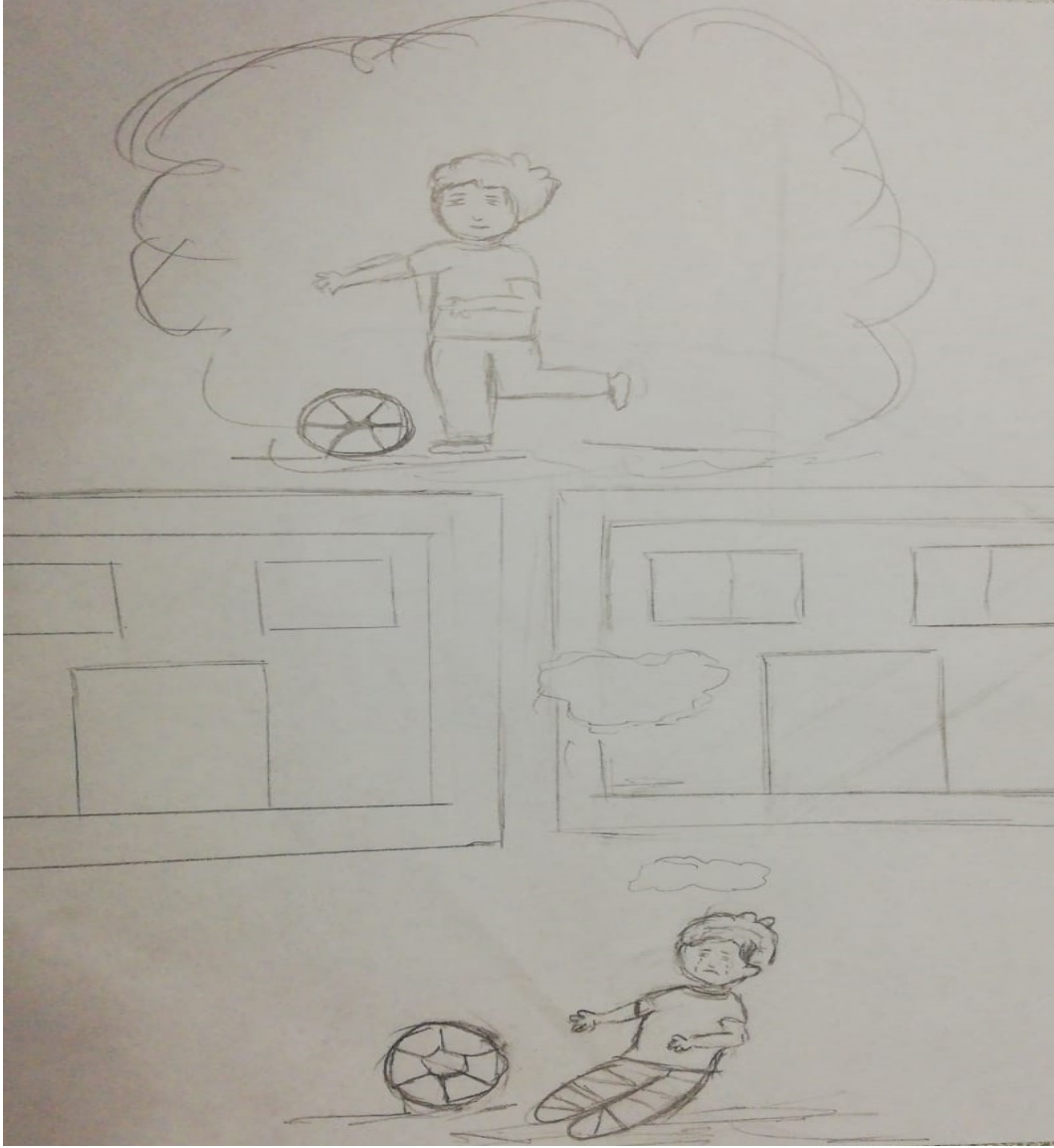

Resim 11. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.S (15-Erkek)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Eskiden çok şeyler için yürek doğdu. Ama şimdi yürek kaldı çalışmıyor. Elbette her şey için üzüliyorum.*

Resim 12. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm

S.L. (13-Erkek)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Bu resimde kendimi çizdim. Savaştan önce dışarı çıkıyordum, oyun oynuyordum, çok mutluydum. Ama şimdi Suriye'de oynamayı çok özlüyorum. Savaş güzel şeyleri aldı.*

Resimde bacakları bandajla sarılmış ağlayarak topa bakan bir çocuk görülmekte. Çocuğun arkasında barınma merkezlerinde olan konteyner evlerden iki tane bulunmaktadır. Yol olduğu sanılan yerde oturan çocuk kafasında düşünce balonları yükseliyor. Balonun içinde top oylayan mutlu bir çocuk çizilmiş.

Karakalem çalışması araştırma çizgisi ile yapılmıştır. Araştırma çizgileri birbirini devam ettiren ritmik çizgiler halinde veya bir seri kırık, inceleyici ve ana çizgilere bağlı, çapraz, tekbirli çizgilerle meydana getirilebilir (Pekmezci, 2003: 65). Çizgilerin özgürce kullanıldığı, düşüncelerinin ifade edilmesinde soyut düşünmeye başladığı görülmektedir. Soyut düşünme çocuklarda altıncı sınıftan itibaren gelişmeye başlar. Topa vuran çocuk figürü hareketli çizilmiştir. Çocuklar genelde geometrik çizimler yaparlar. Altıncı sınıf çocuklar artık geometrik çizimlerden biraz kurtularak gerçekçi çizimler yapmaya başlar. Bu resimde çocuğun ve topun zemin arasında bağlantı kurduğu görülüyor. Perspektif, ışık-gölge, hareket sorunlarını tam olarak çözemediği görülmüştür. Yaş olarak bu evrede insan figürleri ayrıntılı çizilir ve cinsel özelliklerin farkına varan çocuk resimlerinde bu ayrıntıyı yansıtır.

Resim 13. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

R.F. (13-Kız)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Çok ağladım, gözyaşı döktüm. Babamı aldılar hapse attılar ve onu yıllardır görmedik. Bu savaş benim babamı aldı. Suriye'ye dönmek istiyorum çünkü burada hep ağlıyorum.*

Resim 14. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm

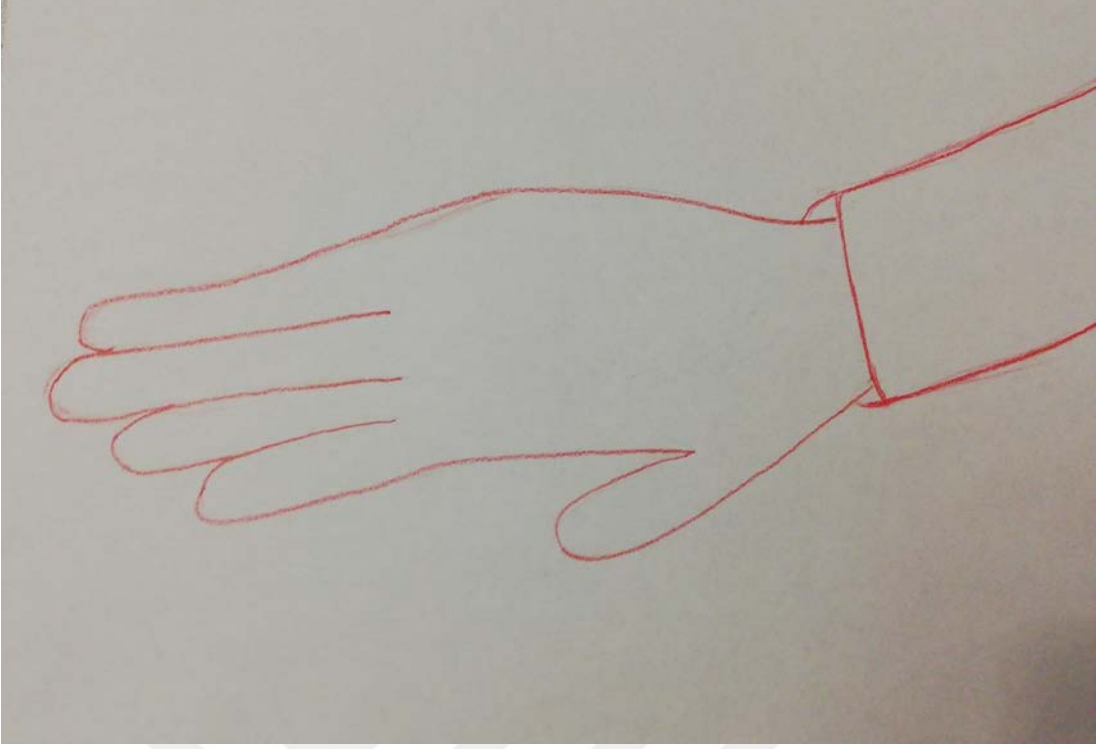
H.S. (12-Kız)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Kendimi neşeli hissettiğim bir fotoğrafımı çizdim bu resimde. Suriye'deyken böyle bir fotoğraf çektirmiştik okula başlarken. Şimdi o fotoğrafım yok eşyalarımızın arasında bulamadık. Hatırladığım kadarıyla çizmek istedim.*

Bu resimde karakalemle çizilmiş bir kız çocuğu portesi görüyoruz. Çocuğun ifadesinden bu kişinin kendisi olduğunu anlıyoruz.

Kesik çizgilerle yapılan portre çalışması bu yaş çocuklarının gerçeği yansıtmaya isteğini öne çıkarmaktadır. Gülümseyerek izleyiciye bakan çocuğun özellikle gözlerini daha vurgulu çizdiği görülmektedir. Resim yapmak çocuklara yaşantıları ve geçmiş anıları arasında bağ kurmalarını sağlamıştır.

Resim 15. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

M.H. (13-Erkek)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Bize bir el uzandı ve yardım etti. Bütün ailemle bizi kurtardılar. Çok mutluym ailemle beraber yaşadığım için.*

Resim 16. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

B.H.A. (15-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: Keşke tüm dünya benim hayalim gibi ya da tüm çocukların hayali huzur, hem sağlık hem de savaşırsız olsa.

Resim 17. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

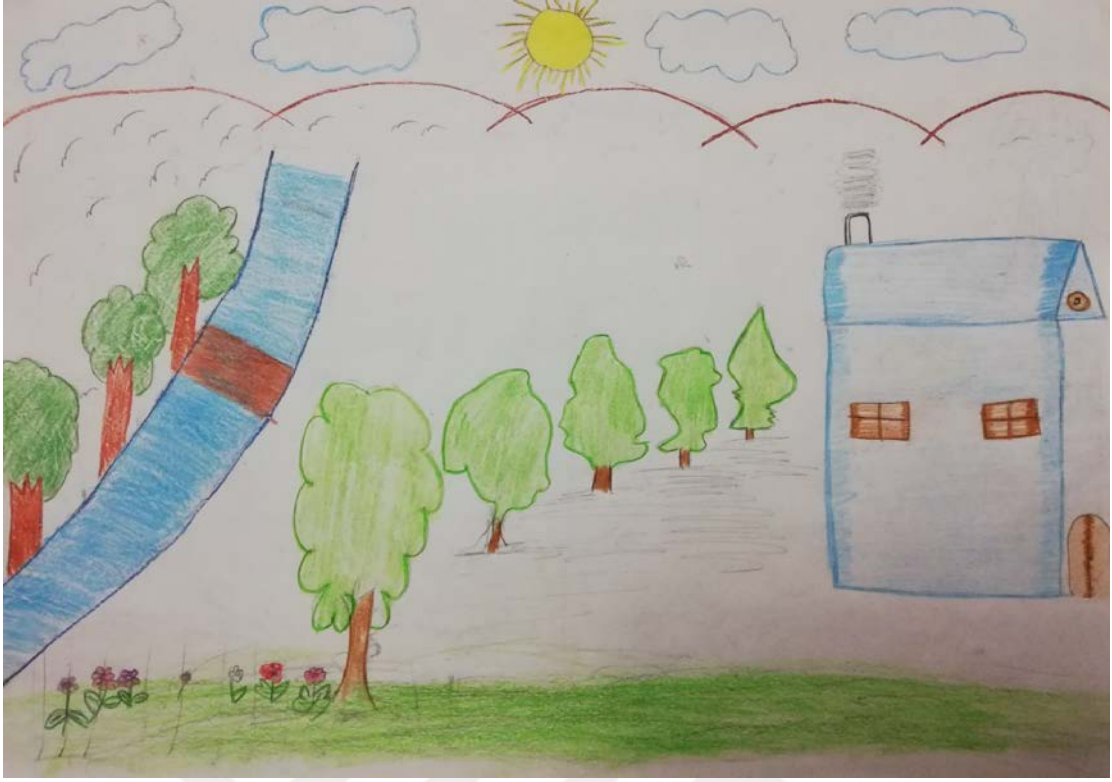
U.H (14-Erkek)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *İstanbul'da güvercinlerin her sabah çıktığını ve uçtuğunu söylüyorlar. Her hangi bir yerde yaşamak istiyorsan İstanbul'u seçmelisin. Çünkü senin ruhun burada kalıyor. Gitmedim İstanbul'a hep anlatıyorlar akrabalar. Televizyon'da gördüm İstanbul'u.*

İstanbul'un tepeden çizildiği bu resim de uçan kuşlar, boğaz köprüsü, kız kulesi ve deniz manzarası görüyoruz. Denizde yüzen tekne ve gemi bulunmaktadır. Her iki yakada da tamamlanmamış evler bulunmakta.

Çocuğun yorumunda martılar güvercin olarak tanımlanmaktadır. İstanbul'u görme imkanı olmayan çocuk televizyondan, resimlerden ve anlatılanlardan betimleyerek resmini oluşturmuştur. Resimde çizgiler zayıf ve çok renk kullanmamıştır. Literatür bilgisinde çok zayıf çizgiler; güvensizlik ve çekimserlik göstergesidir (Altınköprü, 2004: 231). Resim de birlik-bütünlük görülmektedir. Deseni meydana getiren elemanların her birinin, desenin genel birliğinin bir ögesi olarak uyum içinde betimlenmesi gerekir. Bu elemanların birbiriyle ilişkisi hem biçimsel, hem kurgusal, hem de organik olarak bütünü sağlamaktadır (Pekmezci, 2003: 57)

Resim 18. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.E (12- Erkek)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu:5 kardeşim var. Daha önce böyle bir yerde beraber yaşıyorduk. Doğayı çizmeyi çok seviyorum. Tekrar böyle bir yerde yaşamak istiyorum.

Resim 19. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.K. (13-Erkek)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Ruhumuz rengârenk görüldüğü zaman güzel bir hayal geliyor. Umut ve sevgi için birlikte rengârenk bir dünya yapıyoruz.*

Resim 20. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

F.Ş. (13-Kız)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Dünyayı rengârenk seviyoruz. Kelebek, kuş sesi yeni bir dünya için umut ve huzur istiyorum. Doğada her yer böyle olsun istiyorum.*

Resim 21. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

O.İ. (13-Kız)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Baharı çok seviyorum. Bahçemde meyveler olsun, onları toplayayım. Ama burada bahçem yok, çimen yok, çiçek yok. Ama ailemle beraberim onlarla çok mutluyum.*

Resim 22. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

H.E. (12-Kız)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Kendimi meşhur bir resimci olarak çizdim. Doğayı ve resim çizmeyi seviyorum. Bir gün böyle güzel resimler yapacağım dışarıda.*

Resim 23. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

V.O. (12-Kız)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: İlkbahar mevsiminde çiçekler, meyveler, sebzeler çıkıyor. İlkbaharın havası ve çiçeklerin kokusu kalbi açıyor. Bu resimde baba bahçeyi temizlerken kız onu izliyor. Hem ondan öğreniyor hem de bu güzel manzaranın tadını çıkarıyor.

Resim 24. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

R.S. (13-Erkek)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Köyümüzde uzun bir nehir vardı. Her yer rengârenkti, bu mevsimlerde ağaçlar çiçek açardı ve bütün aile orada mesut bir şekilde otururduk. Ülkem çok güzeldi, Türkiye bize sahip çıktı burayı çok seviyorum ama ben Suriye'yi çok özliyorum.*

Bu resimde ortasında nehir akan ve bahçesinde meyve ağaçları bulunan evler görüyoruz. Nehirde yüzen ördekler bulunmaktadır. Kullanılan renkler ve yapılan figürlerle bahar manzarası çizilmiştir.

Resimde derinlik algısı, perspektif, orantılı düzenlemeler yaşına uygun bir şekilde çizilmiştir. Evlerin sıcak renkle boyanması çocuğun mutlu, huzurlu hissettiği ülkesini, köyünü, özlemlerini yansıtıyor. Öndeki ağacın gövdesinin kalın ve sağlam duruşu dikkat çekmektedir. Renkler uzaklık ve yakınlık hissi uyandırır aynı zamanda objelerin boyutunu (büyük-küçük) da gösterme özelliği vardır. Renklerdeki ton farklılıkları, ışık-gölgenin yerinde kullanılması hacim ve derinliği daha belirgin hale getirir. Resimde renkler arkadan öne doğru daha canlı ve parlak, bize uzak olan yerler daha silik çalışılmıştır.

Resim 25. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.H. (12-Erkek)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Ormanda bir ev var. Dağın üstünde kuşlar uçuyor. Köpek var, köpeğinde küçük bir evi var. Burada yaşamak istiyorum, Suriye hayal.*

Resim 26. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

A.A. (14-Erkek)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Ben rüyamda Suriye'yi göremiyorum ama hayalimde görüyorum. Böyle güzel bir yer istiyorum. Kampta böyle yerler yok. Suriye'de var.*

Resim 27. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

F.H. (15-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Tüm vakitlerde benim aklımda moda var. Güzel kıyafetler çizmeyi ve giymeyi seviyorum. Benim hayalimde bir gün modacı olup kendi kıyafetlerimi özgürce giymek var.*

Resim 28. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

G.H.A. (15-Erkek)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Keşke onlar gibi oynasaydım ama oynayamadım. Tüm hayatım kampta ve savaşta yaşadım.*

Resim 29. Kağıt üzerine karakalem, 25*35 cm

B.H. (14-Kız)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Benim hayalim kendi odamda yaşamak. Tüm eşyalarımı ya da kelime manası sır olan eşyalarımı saklarım.*

Resim 30. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

S.G. (14-Kız)

8. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Bu benim ailem. Üç ablam, iki abim, annemi ve babamı çizdim ve en sonunda kendimi çizdim. Yeğenlerimi de çizdim. Babaannemi ve dedemi de çizdim Yani aile fotoğrafı çekiyorduk.*

Çocuk ve yetişkinlerden oluşan toplamda 13 kişilik aile görüyoruz. Bir fotoğraf makinesi karşısında duran kişilerin fotoğraf çektirmek için toplanmış olduğunu anlıyoruz.

Kişisel, toplumsal değerleri yansıtan resim ailenin sosyokültürel yapısını da yansıtmıştır. Bu yaş çocuklarda bireysel ilişkiler, duygusal yaklaşımlar içinde olduğu dönem de görülmektedir. Resimde soyutlama, çok yönlü görüş, renk ilişkileri ve bütünlük kazanılmıştır. Öğrencinin yaşı göz önüne alınırsa; gerçeği yansıtma becerisi, perspektif sorunu, mekanın düzenlenmesi, ışık-gölge, hareketi tam olarak verebilme gibi teknik beceriler sağlanmıştır. Figürlerin gölgeleri zeminde yansıtılmamıştır.

Resim 31. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

B.N. (14-Kız)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Ailemi çok seviyorum. Onlar mutlularken bende çok mutluyum, onlar benim kalbim. Ben şarkı söylüyorum onları sevdiğimi anlatmak için.*

Resim 32. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

C.A. (12-Kız)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Burası Asi Nehri, Fırat Nehri, Ervad nehri. İnsanlar en çok buraya gidiyorlardı Suriye'de. Yaz tatilinde bizde ailemle gittik, piknik yaptık. Malatya'da böyle yerler yok, gidemiyoruz. Özlüyoruz gitmek istiyoruz Suriye'ye.*

Resim 33. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

R.H. (12-Erkek)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: 23 Nisan çocuklar günü, mutlu eden bir resim çizdim. Resimde kız mikrofonla çocukları çağırıyor, balonlar veriyor. Türk bayrağı sallıyor çocuklar. Her şey çok mutlu. Türkiye'yi seviyorum. Bayram çok güzel.

Resim 34. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

E.H. (12-Erkek)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: 23 Nisan çok mutluydu. Oyunlar oynandı, herkes telefonla kaydetti. Atatürk tüm dünyada ki çocuklara bayram hediye etti onu kutladık.

Sahne halk oyunları oynayan, aynı kıyafetleri giymiş dört çocuk görülmekte. Sahnenin arkasında ise duvarı kaplayan Türk bayrağı vardır. Telefon kamerası ile çekim yapan iki kişi arka arkaya dönük resmedilmiş. Sahneye yakın yerde küçük bir çocuk gösteri yapanlara eşlik ediyor.

Milli bayramların çocuklar üzerinde önemli etkileri vardır. Günler öncesinden hazırlıklar yapılır, şiirler ezberlenir, halk oyunları provaları yapılır. Çocuk kendini kalabalığın içinde özel hisseder. Yaptığı çalışmaların beğenilip alkışlanması özgüvenini artırır. Yapılan çalışmada çocuk bayram sevincini, coşkusunu açık havada gösteri yapan çocuklarla ifade etmiştir. Resimde biçimler ve renkler gerçekçi ifade edilmiştir. Cinsiyet ayrımı yapılmış, perspektif görülmemektedir. Çalışma izleyiciyi sahneye çekmektedir, Seyircilerde oldukları yerde tempo tutuyor gibi hareketliler resimde yakın, uzak kavramları yansıtılmıştır.

Resim 35. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

E.A. (12-Kız)

5. Sınıf

Çocuğun yorumu: *En mutlu olduğum günü çizdim. 23 Nisan bizim günümüz Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'ni kurdu bugünü de çocuklara armağan etti. Biz çok mutluyuz.*

Resim 36. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

D.V. (13-Erkek)

6. Sınıf

Çocuğun yorumu: *Kampta biz eğlenceler yaptık, herkes bizi izledi, alkışladı. Çok kalabalıktı insanlar bayraklar salladı. Her yer süslendi çok güzel bir gündü.*

Sahnede üç kız öğrenci dikkat çekmektedir. Sol köşedeki öğrencinin elinde mikrofonla konuşma yapmaktadır. Ortadaki öğrenci ise sol elinde 23 Nisan Çocuk Bayramı yazan bir flama, sağ elinde Türk bayrağı taşımaktadır. Sağ köşede bulunan öğrencinin ellerinde ponponlar vardır. Sahnedeki kız öğrencilerin kıyafetleri renklendirilmemiş. Sahne kenarları renkli balonlarla süslenmiş. Seyirci sandalyeleri mavi renge boyanmış ve seyirciler rengarenk giydirilmiş. Seyircilerin sağında elinde kırmızı balonlar olan bir erkek bulunmaktadır.

Seyircilerin olduğu yer ve sahne de perspektif uydurulmaya çalışılmış. Sol tarafta bulunan ses sisteminin açılı yanlı olmuş bu da bize öğrencinin perspektif sorununu tam olarak çözmemiş olduğunu, öğrenmek için çabaladığını göstermektedir. Orantılı düzenlemeler içeren çalışma gerçeğe yakın çizilmiştir. İnsan figürlerinde ayrıntılara dikkat edilmiş, cinsiyet özelliklerini resmine yansıtılmıştır.

Resim 37. Kağıt üzerine kuru boya, 25*35 cm

M.İ. (14-Erkek)

7. Sınıf

Çocuğun yorumu: Biz çocuklar tüm dünyada el eleyiz. Hürriyetimizi kutluyoruz. En güzel günümüz bizim kamptaki. Çünkü çok eğlendik. Türkiye Cumhuriyeti kutlu olsun.

BÖLÜM IV

4. YÖNTEM

Bu çalışmanın yöntem bölümü, araştırmanın yöntemi, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama teknikleri ve verilerin analizi kısımlarından oluşmaktadır.

4.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada literatür taraması yapılmıştır. Malatya Valiliği'nden gerekli izinler alınarak Beydağı Geçici Barınma Merkezi'ne gidilmiştir. İzin yazıları tezin EKLER kısmına eklenmiştir. Kampta bulunan görevli öğretmenler aracılığıyla çocuklarla iletişim kurulmuş ve resimler çizdirilmiştir.

4.2. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmanın modelini; resimlerin nitel yöntemler kullanılarak analiz edilmesi ve dokümanların taranması oluşturmaktadır.

4.3. Evren ve Örneklem

Bu çalışmada evren Suriye göçmeni tüm çocuklardır. Örneklemi ise Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'nde kalan Suriyeli çocukların çizdikleri resimler oluşturmaktadır.

4.4. Verileri Toplama Teknikleri

Bu çalışmada elde edilecek veriler, Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi'ne gidilerek burada yaşayan çocuklara çizdirilen resimlerden oluşmaktadır.

4.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın temelini nitel araştırma modeli oluşturmaktadır. Çocukların çizdikleri resimler kendi yorumlarıyla beraber verilmiştir. Her çocukla resmini çizdikten sonra resmin incelenmesi için görüşmeler yapılıp notlar alınarak çocuğun kurduğu cümlelerle resimler yorumlanmış.

BÖLÜM V

5. BULGULAR VE YORUM

Sosyal çevresinde çocukların görsel yeteneklerinin ve üreticiliğinin doğru bir biçimde gelişmesi ve şekillenmesi için hem ailelerin hem de okul döneminde çevrelerinin sağladığı olanaklardan etkili bir şekilde faydalanabilmeleri gerekmektedir.

Çocukların gelişim dönemine paralel olarak sanatsal gelişimlerinin de geliştiği görülmektedir. Sosyal çevre ise gelişimle beraber görsel algılamaya ve öğrenmeye ortam hazırlayan bir süreçtir. Bu süreçte çocukların ailesi ve çevresi tarafından desteklenmeleri gerekmektedir. Resim yaparken çocuklar üstünde baskı kurulmamalı, renk seçiminde özgür bırakılmalıdır.

Buldukları çevre çocukların birinci yaşam alanı olduğu için çevrelerini algılamaları ve çizimlerin de sosyal çevrenin etkisinin görülmesi önemlidir. Bu çalışmamızda bunun izlerine çok rastlanıldı.

Çocukların zihinlerinde kalan eski sosyal çevrelerinden izleri resimlerinden gözlemlenmiştir. Şu an yaşadıkları sosyal çevrelerinde ise uyum sıkıntısı çeken çocuklarla iletişim kurmanın yollarından birinin de resim çizdirmek olduğu saptandı.

Onların geçmişteki ve günümüzdeki yaşamış oldukları güzel ve kötü anları çizmiş oldukları resimler ile ifade edildi.

Yetenekli çocukların olduğu Beydağı Geçici Barınma Merkezi'ndeki bu çocuklar sanatsal alanlarda teşvik edilmeli, çalışmalarını sergilenmeli ve destek olunmalıdır.

Çocuklara uygun bir biçimde destek olabilmek için öncelikle onları doğru anlamak gerektiği düşüncesinden hareketle onlarla iletişim kurmanın yolları üzerinde çalışmalar yürütülebilir.

Sanatın, insanın kendini ifade etmede önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Bundan yola çıkılarak sanatsal aktivitelerin çocuklarla iletişimdeki önemi üzerinde durulabilir.

Bu çalışmadan elde ettiğimiz veriler elbette ki bununla sınırlı değildir. Göçün çocuklar üzerindeki etkisini görsel olarak anlamaya çalışırken ulaşabildiğimiz bilimsel kaynaklardan mümkün mertebede yararlanmaya özen gösterdik. Başka bulgular ve tespitler elbette mümkündür ve bu çalışma yeni araştırmacılarını beklemektedir.

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Her yaşta çocuk olmak güzeldir fakat çalışmasını yaptığımız mülteci çocuklar için durum farklı. Göç etmek zorunda kalan Suriyeli mülteciler çeşitli sıkıntılar atlatıp hiç bilmedikleri bir ülke de yaşamaktadırlar. Çocuklar ise sosyal çevrelerine adapte olma süreci içerisinde. Bu süreçte onlara ülkemiz tarafından gerekli destek sağlanıyor ve bu uyum sürecinde birçok sosyal aktivite ile destekleniyorlar. Kampta bulunan bu sosyal aktivitelerden biri de resim kursudur. Kurslardaki çocukların resimleri incelendiğinde çalışmamızdaki resimlerdeki gibi ya yaşananları ya da hayallerini belki de hiç görmedikleri yerleri çizdikleri görülmüştür. Çizilen bu resimler incelendiğinde yaşanan göçün mağduru olan bu çocuklar savaşı ve yaşananları resimlerine betimlediler. Çocukların kendilerini ifade etmede sözel olmayan iletişim aracı olan çocuk resimleri kullanılmıştır. Farklı kültürlerden farklı yaş gruplarından birçok çocukla resim çizme ve yorumlama çalışması yapıldı.

- Çalışmada ki amaç; farklı coğrafyalarda ve farklı kültürel çevrede büyüyen bu çocuklardaki değişen çevresel şartların etkisinin resimlerindeki betimlemelerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda resimlerinden anlaşılacağı üzere kendi coğrafyalarından izlere rastlanmaktadır.
- 23 kız, 21 erkek toplamda 44 çocukla yapmış olduğumuz bu çalışmada elde ettiğimiz resim sayısı 34 tanedir. Çocuklardan 10 tanesi içine kapanık, keyifsiz ve isteksiz olduklarından çalışmayı tamamlamak istemediler ve resim çalışmalarını vermediler. Resim çalışmalarını tamamlayan öğrenciler ortaokul öğrencilerinden 12-15 yaş aralığındaki çocuklardır. 17 kız, 17 erkek öğrencinin resimlerinden ve çocuklarla yapılan görüşmelerden sonra çocuklardan %80'i burada mutlu olduklarını fakat Suriye'ye dönmek istediğini ifade etti. Çocukların birçoğu oradaki akrabalarını özlediğini bu yüzden vatanlarına dönmek istediğini aktardı. Diğer %20'si ise Suriye'ye dönmek istemediklerini Türkiye de mutlu olduklarını belirtti. Dönmek istemeyen bu çocuklar genelde savaşın şokunu üzerinden atamayan, yine aynı şeyleri yaşama korkusu olan çocuklardır.

- Birebir çocukların yazmış olduğu yorumlar her resmin altında verilmiştir. Bu şekilde çocukların resimlerde neler anlatmak istediği belirtilmiştir. Çocukların Türkçeyi iyi kullanamadıkları da yorumlardan anlaşılmaktadır.
- Yapılan çalışma kategorilere ayrıldığı zaman; 12 tanesinin manzara, 11 tanesinin savaş ve hüznün, 5 tanesinin 23 Nisan ve mutluluk, 4 tanesinin umut ve 2 tanesinin ise aile içerikli resimler olduğu tespit edilmiştir. Savaş, ağlayan çocuk ve umut içerikli resimleri genelde 13-15 yaş arası çocukların yapmış olduğu sonucuna varılmıştır. Bu yaş aralığında ki çocuklarında Suriye’de savaşı yaşamış olduğu bilinmektedir.
- Çocukların birçoğunun kırmızı rengi kullanmak istemediği görülmüştür.
- Savaşın izlerini çizdikleri, çevresel sorunlardan etkilenmiş oldukları görülmektedir.
- Kompozisyon konusu verilmeden çizdirilen resimlerin Suriye’nin çizilmiş olduğu görülmektedir.
- Kampta yaşayan çocuklar için, uyum sağlamaları adına birçok faaliyet yapılıyor olsa da onlar ülkelerinde daha mutlu olacaklarını ve gitmek istediklerini söylüyorlar. Çizdikleri her resimde Suriye’den izlere rastlanmaktadır.
- Çocukların resimleriyle iç dünyasında neler yaşadığı neleri hayal ettiklerini ve eksik kalan yanları gözlemlendi. Çocukların birçoğunun mutsuz ve içine kapanık olduğu görüldü. Duygularını ifade edemeyen çocuklar resim yaparak iletişime geçtiler.
- Çocukların resim çözümlerinde, göçün çocuklar üzerinde özlem duygusunu büyüttüğü görüldü.
- Göçün çocuklar üzerinde ki bir önemli etkisi de kendi yurtlarına dönme özlemleri çocukların vatan kavramını pekiştirdiğini ileri sürmek çokta yanlış olmaz.
- Kamp sorumlusu kişilerin sanatsal faaliyetlere daha fazla önem vermeleri yetenekli çocukların bu yeteneklerini değerlendirmeleri önerilmektedir
- Çocukları bu psikolojiden çıkarmak için savaş ve göç temasından uzaklaştırılarak daha sanatsal alanlarda resimler çizmeleri tavsiye edilmelidir.
- Yaşamları kampın tel örgüleri arasında geçen çocuklara farklı organizasyonlar düzenlenerek doğayla iç içe olmaları sağlanmalıdır. Savaş ve göç kavramından uzaklaştırılarak farklı olayların da gözlemlenmesi, resmedilmesi çocukların

yetenekleri adına faydalı olacaktır. Çocukları hayata bağlamak için bu tarz aktiviteler desteklenmeli ve hayata geçirilmelidir.

- Yaşam koşullarının (barınma) konusunda çocuklara özgü yaşam alanlarının oluşturulması.
- Barınaklar da çocukların yaşam alanı olarak kullandıkları alanlarda tel örgülerin kaldırılması.
- Çocukların kendi kişiliklerini geliştirebilecekleri sosyal iletişimlerini geliştirebilecekleri oyun alanları oluşturulmalıdır.
- Bu çocukların adaptasyon ve rehabilitasyonu sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akalın T. ve Üstündağ A. (2012). 10–12 yaş danışmanlık hizmeti alan çocukların durumlarının belirlenmesinde resmin önemi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 1(3): 73-86.
- Akgün, E. ve Ergül, A. (2015). 55-74 aylık çocukların resimlerinde aile algısının değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 44(2): 209-228.
- Aksöz, M. (2010). *Sosyal çevrede iç ve dış mekân olgusunun 10-12 yaş grubu çocuk resimlerine yansımaları ve sanatsal gelişim evrelerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Altınköprü, T. (2004). *Çocuğun başarısı nasıl sağlanır?*. (1. Basım). İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Arda, Z. (1999). *İlköğretim okullarında ikinci kademedeki uygulanan sanat eğitimi çalışmalarında renk yönünden analitik bir yaklaşım*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Arıcı, B. (2010). Resim, psikoloji ve çocuğun dünyasında resim. *Sanat Dergisi*, 0 (10): 15-22.
- Artut, K. (2004). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. (3. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ashman, K. K. ve Hull, G. H. (1999). *Understanding Generalist Practice*. Chicago: Nelson Hall Publishers.

Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2007). Sanat eğitim ve öğretimi. (2. Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bigalı, Ş. (1999). Resim sanatı. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Demir, C. ve Demir, N. (2006). Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 6(1): 36-48.

Can, A. (1997). Çocuk ve çizgi film. (1. Basım). Konya: Öz Eğitim Yayınları.

Çankırlı, A. (2011). Çocuk resimlerinin dili. (1. Basım). İstanbul: Zafer Yayınları.

Danış, M.Z., (2006). Davranış Bilimlerinde Ekolojik Sistem Yaklaşımı. *Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 8(3), 45-53.

Erbaş, Ö. (1996). *Sanat eğitiminde renk ve renk öğretimi yöntemleri*, Sanatta Yeterlilik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Gombrich, E. H. (2014). *Sanatın öyküsü*. (Çev. Ömer Erduran, Erol Erduran). İstanbul: Remzi Kitabevi. (Eserin orijinali 1999'da yayımlandı).

Gökaydın, N. (1990). Eğitimde tasarım ve görsel algı. Ankara: Sedir yayınevi.

Güvenç, E. (2005). *İlköğretim birinci basamağı çocuk resimlerinde renk kullanımında okul, aile ve kültürel etkilerin araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Halmatov, S. (2017). Çocukları ilkokula psikolojik olarak hazırlama. (1. Basım). Ankara: Pegem Akademi.

- İlhan akır, A. (1995). Okulöncesi eğitim programlarında resim dersinin yeri. *Anadolu Sanat Dergisi Anadolu Üniversitesi Basımevi*, 874, 57-65.
- Kandinsky, W. (1997). Sanatta Zihinsellik Üstüne. (Çev. Tevfik Turan). İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Kaya, S. (2016). Bakım kurumlarında kalan gençlerin sosyalleşmesi. (1. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kutluer, G. (2015). Gelişim süreçlerinde çocuk resminin yeri. *Ekev Akademi Dergisi*, 19(63): 403-410.
- Lowenfeld, V. ve Brittain, W. L. (1964). *Creative and mentalgrowth* (Second Edition) New York: The Macmillan Company Web: http://archive.org/stream/creativementalgr00/creativementalgr00_djvu.txt adresinden 6 Mart 2019 tarihinde alınmıştır.
- Malchiodi, C. A. (2005). Çocukların resimlerini anlamak, (Çev. Doç. Dr. Tülin Yurtbay). Ankara: Epsilon Yayıncılık.
- Pekmezci, H. (2003). Anadolu güzel sanatlar lisesi için desen. (2. basım). Ankara: Saray Matbaacılık.
- Polat, G. (2007). İç göçün çocuk ruh sağlığına etkisi ve sosyal hizmet müdahalesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 18(1): 89-106.
- San, İ. (1977). Sanatsal yaratma çocukta yaratıcılık. (2. Basım). Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yay.
- Savaş, İ. (2014). *Çocuk resmi ve biliçaltı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Szappanos, I. (1992). Visuelleerziehung im kindergarten. Asthetische Erziehung in Ungarn. Hochschule der Künste Berlin. 26-33.

Ulutaş, İ., ve Ersoy, Ö. (2004). Okul öncesi dönemde sanat eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(1): 1-12.

Wills, P. (1984). Yansı bilim ve renk terapisi. (Çev. Kerem Keskiner). İstanbul: Alkım Yayınevi.

Yavuzer, H. (2005). Resimleriyle çocuk. (11. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yolcu, E. (2009). Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri. (2. Basım) Ankara: Nobel Yayın.

7.1. İnternet Kaynakları

<http://www.odtu-kyod.k12.tr/ilkokul/dersler/gorsel-sanatlar/>

https://www.afad.gov.tr/upload/Node/17962/xfiles/suriyeli-misafirlerimiz_1_.pdf

EKLER

Yazış Tarih ve Sayısı: 28/03/2019-21001

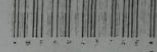
İmza Teyidi

(2)

T.C.

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Afet
Milli Eğitim

Sayı : 50704946-044-E.21001
Konu : Uygulama İzni

28.03.2019

MALATYA VALİLİĞİNE
İstiklal Mah. Şehit Servet Aktas Sk. No:5
Battalgazi MALATYA

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Havva Zerrin ÖZKAYA'nın Tez çalışması kapsamında, 15.04.2019-22.04.2019 tarihleri arasında Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezindeki Akşemsaddin İlkokulu ve Süleyman Şah Ortaokulunda uygulama yapılabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda gerekli belgeler ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Hakan KOÇ
Müdür

EK: Havva Zerrin ÖZKAYA (12 sayfa)

15218

İl Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı
01 NİSAN 2019
Vali a.

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://193.140.145.81:2019/evrak/0143704>

Adres : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Sivas

Telefon : 0346 219 1111 / 307696600 / 0346 229 1313

e-Posta : egitimbilimleri@cumhuriyet.edu.tr / Elektronik_Ag@www.cumhuriyet.edu.tr

Bilgi Kim: Havva ÖZKAN
Unvanı: Öğrenci

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
Malatya İl Göç İdaresi Müdürlüğü

Sayı : 27253413-000-E.6881
Konu : Uygulama İzni

18/04/2019

D O S Y A

Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 28.03.2019 tarih ve 21001 sayılı yazısı ile Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-İş Eğitimi yüksek lisans öğrencisi Havva Zerrin ÖZKAYA'nın Tez Çalışması kapsamında Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezi Mülki İdare Amirliğinde uygulama yapabilmesi için "6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun "Gizlilik İlkesi ve Dosyaya Erişim" başlıklı 94. maddesinde ve 6883 sayılı Geçici Koruma Yönetmeliğinin 51. maddesinde belirtilen ülkemizde bulunan uluslararası koruma başvuru/statü sahiplerinin, geçici koruma kapsamında ülkemizde bulunan Suriyelilerin tüm bilgi ve belgelerinde gizliliğin esas olduğu ve bu kişilerin izni olmadan bilgilerinin üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı hususlarına dikkat gösterilerek çalışma yapılmasına izin verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

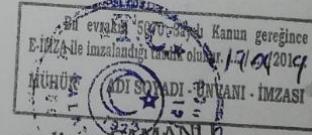
Güher Sinem BÜYÜKNALÇACI
Vali a.
Vali Yardımcısı V.

Ek: Yazı ve Ekleri (13 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
BEYDAĞI GEÇİCİ BARINMA
MERKEZİ MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ

Bilgi:
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ (Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdürlüğü)

16/04/2019 VHKİ : Yedigat SAMANLI
16/04/2019 İl Göç İdaresi Müdür V. : Atilla KÖLÜK

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (5k8X3D-a8PRER-ecVGOY-DvruAt-xxB0gE8I) kodunu yazınız.

İstiklal Mah. Valilik Sk. No:1 Battalgazi/Malatya
Telefon No: (422)324 22 66 Dahili: 181 Faks No: (422)323 02 13
e-Posta: malatya@goc.gov.tr İnternet Adresi: <https://www.malatya.gov.tr>

Bilgi için: Yedigat SAMANLI
Yeni Hük. Ve Kont. İşl.
Telefon No:

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61316475-44-E.7452327
Konu : Anket Uygulama İzin Onayı
(Havva Zerrin ÖZKAYA)

12.04.2019

VALİLİK MAKAMINA

Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünün 28/03/2019 tarih ve 50704946-044-E.21001 sayılı yazılarında, Üniversitenin Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Havva Zerrin ÖZKAYA'nın yürütmekte olduğu "Beydağı Geçici Barınma Merkezinde Kalan Çocukların Resimlerinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasını, 15.04.2019-22.04.2019 tarihleri arasında ilimiz Yeşilyurt ilçesinde bulunan müdürlüğümüze bağlı Malatya Beydağı Geçici Barınma Merkezindeki Akşemsettin İlkokulu ve Süleyman Şah Ortaokulunda araştırma uygulamayı talep etmekte olup, Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz, 10/04/2019 tarihinde yapılan toplantıda; ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla gönüllülük esasına göre araştırma uygulamasını uygun görmüş olup, Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarımızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Erhan PELİTOĞLU
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
12.04.2019

Ali TATLI
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres: Şht.Hamit Fendoğlu Cad. 44300 Merkez/MALATYA
Elektronik Ağ: malatya.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim44@meh.gov.tr

Bilgi için: Ortaöğretim Şubesi / Dahili : 4506-07-08
Tel: 0 (422) 280 44 00
Faks: 0 (422) 280 45 49

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a9d1-af8f-3fe3-b4a7-0758 kodu ile teyit edilebilir.